

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach**

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU
W 2021 ROKU**

**SIEDLCE
MAJ 2022 ROK**

Spis treści

1. Spis treści.....	2
2. Dane demograficzne.....	3
3. Dane liczbowe z kontroli, decyzji i mandatów i inne.....	4
4. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Epidemiologii.....	5
4.1 Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych usług medycznych.....	5
4.2 Sytuacja w zakresie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń	5
4.2.1 Zestawienie zbiorcze zachorowań i zapadalności na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu w latach 2017-2021.....	14
4.3 Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych	15
4.3.1 Stan zaszczepienia wszystkich roczników podlegających sprawozdawczości wg druku Mz-54 za 2021 r. przeciwko wybranym chorobom zakaźnym....	17
5. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Bezpieczeństwa Żywności.....	21
6. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Komunalnej.....	24
7. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Pracy.....	27
8. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo-wychowawczych	34
9. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....	36
10. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	38
13. Zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń wywołanych wirusem SARS COV-2....	49

Dane demograficzne

Terytorialny zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach obejmuje teren 1 635 km² zamieszkałych przez 159 224 osoby, w tym:

- powiat grodzki tj. miasto Siedlce o powierzchni 32 km² zamieszkałe przez 77 872 mieszkańców,
- powiat ziemski siedlecki obejmujący 13 gmin (Domanice, Kotuń, Korczew, Mordy, Mokobody, Przesmyki, Paprotnia, Siedlce, Skórzec, Suchożebry, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn) o powierzchni 1 603 km² zamieszkały przez 81 352 mieszkańców.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach w 2021 roku przeprowadzili ogółem 19 293 kontrole stanu sanitarnego obiektów, wystawili 378 decyzji, nałożyli 47 mandatów karnych na kwotę 6 430,-zł. oraz grzywien 4 na kwotę 35 000,-zł.

Dane z powiatu siedleckiego za 2021 r. (ziemskiego i grodzkiego)

Komórka organizacyjna	Liczba nadzorowanych obiektów	Liczba kontroli	Liczba pobranych próbek *, wykonanych badań**	Liczba decyzji		Liczba nałożonych mandatów	Liczba nałożonych grzywien	
				wydanych	w tym unieruchomienia	kwota	kwota	
Sekcja Epidemiologii	377	18 239	x 3 119	18	x	25	4	
						980,-	35 000,-	
Sekcja Higieny Żywności i Żywienia	2 370	485	486 5 670	242	x	21	x	
						5 050,-	x	
Sekcja Higieny Komunalnej	494	430	183 2 330	63	x	1	x	
						400,-	x	
Sekcja Higieny Pracy	562	91	101 94	49	x	x	x	
						x	x	
Stanowisko pracy Higieny Dzieci i Młodzieży	195	48	x x	6	x	x	x	
						x	x	
Razem	3 998	19 293	770 11 213	378	x	47	4	
						6 430,-	35 000,-	

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2021 rok z zakresu Epidemiologii: świadczonych usług medycznych, ocena sytuacji epidemiologicznej oraz wykonawstwo szczepień ochronnych

Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych usług medycznych

Według stanu na 31.12.2021 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna miała pod nadzorem na terenie powiatu siedleckiego 61 różnego rodzaju obiektów, w których udzielano świadczeń zdrowotnych lub prowadzono całodobową opiekę. Były to następujące obiekty:

- Zakład Opiekuńczo -Lecznicy w Oleśnicy,
- 3 domy pomocy społecznej,
- 6 publicznych przychodni podstawowej i nocnej opieki zdrowotnej,
- 27 niepublicznych przychodni podstawowej opieki zdrowotnej lub specjalistycznych w zakresie stomatologii,
- 2 obiekty w kategorii rehabilitacji leczniczej,
- 4 stacje zespołów wyjazdowych ratownictwa medycznego,
- 3 w kategorii długoterminowej opieki pielęgniarskiej,
- 15 indywidualnych gabinetów lekarskich, w tym 11 stomatologicznych, 1 ginekologiczny oraz 3 medycyny rodzinnej.

W obiektach o specjalności stomatologicznej do sterylizacji używanych narzędzi wielorazowych użytkowano łącznie 18 autoklawów w tym 8 wykorzystywano w przychodniach stomatologicznych, a 10 w prywatnych gabinetach lekarskich.

W 2021 r. nie wpłynęły interwencje dotyczące udzielania świadczeń medycznych w placówkach z terenu powiatu siedleckiego.

W 2021 r. ze względu na trwającą epidemię COVID-19 oraz skoncentrowanie działań na zapobieganiu rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 nie przeprowadzono bieżących kontroli w nadzorowanych placówkach.

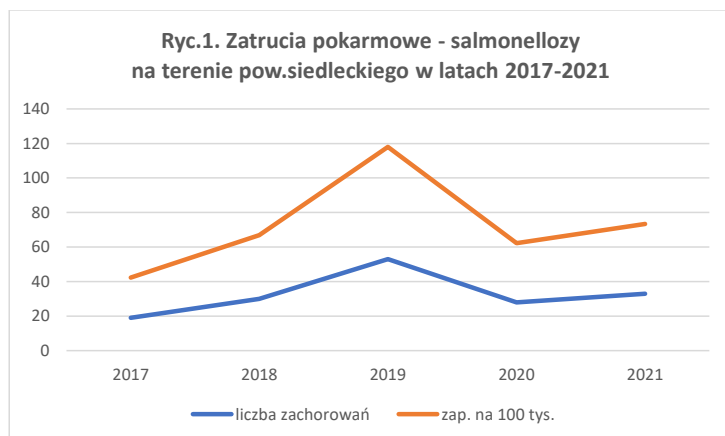
Sytuacja powiatu siedleckiego w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń w 2021 roku

• Choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2021 roku spośród chorób zakaźnych objętych obowiązkiem zgłaszania i rejestracji, na terenie powiatu siedleckiego nie zanotowano przypadków zachorowań na takie jednostki chorobowe jak: dur brzuszny i dury rzekome, czerwonki oraz wzw A. Brak wyżej wymienionych chorób przenoszonych drogą pokarmową, zwłaszcza durów i czerwonek, świadczy o dobrej sytuacji higieniczno-sanitarnej, w szczególności dzięki zapewnieniu mieszkańcom powiatu siedleckiego powszechnego dostępu do bieżącej i uzdatnionej wody oraz dobrej jakości żywności.

Wśród przyczyn bakteryjnych zatruc pokarmowych najczęstsze było zakażenie wywołane pałeczkami *Salmonella*. W 2021 roku nastąpił niewielki wzrost liczby salmoneloz

w stosunku do roku 2020. Zarejestrowano **33 przypadki zatruc** pokarmowych wywołanych bakterią *Salmonella*, w tym 20 zachorowań u dzieci w wieku 0-7 lat, z czego aż siedmiu z nich zachorowało w ognisku choroby przenoszonej drogą pokarmową. Były to dzieci uczęszczające do żłobków lub przedszkoli, które były obsługiwane przez jedną z siedleckich firm cateringowych.

W 2021 roku odnotowano wzrost liczby biegunk u dzieci do lat 2, które są grupą najbardziej narażoną na biegunki o zakaźnym pochodzeniu zarówno o etiologii bakteryjnej, wirusowej i nieokreślonej, w 2020 r.- było to 33 zachorowania, w 2021 r. - **47 zachorowań**. Jest to jednak prawie 2,5 razy mniej niż w 2019 roku. Sytuację w tym zakresie przedstawia tab. nr 1.

Tab.1. Biegunki u dzieci do lat 2 na terenie pow. siedleckiego w latach 2017-2021

Etiologia biegunki	2017	2018	2019	2020	2021
wirusowa /rotawirusy, norowirusy, adenowirusy i inne/	49	34	73	25	35
bakteryjna /inne bakterie poza Salmonellą, np. Yersinia, gronkowce, itp./	1	0	0	8	0
bliżej nie określona /najczęściej brak diagnostyki/	23	32	40	0	12
Ogółem	73	66	113	33	47

Do zakażeń i zatruc pokarmowych u dzieci w wieku do lat 2 dochodzi jednak najczęściej w środowisku domowym. Największy wpływ na poprawę sytuacji epidemiologicznej w tym zakresie odgrywa prowadzona od lat edukacja zdrowotna mająca wpływ na kształtowanie zachowań prozdrowotnych na rzecz zwiększania higieny osobistej, otoczenia oraz higieny przygotowania posiłków w rodzinach, a także wprowadzenie do Programu Szczepień Ochronnych obowiązkowych przeciw rotawirusom u dzieci do 6 m-ca życia.

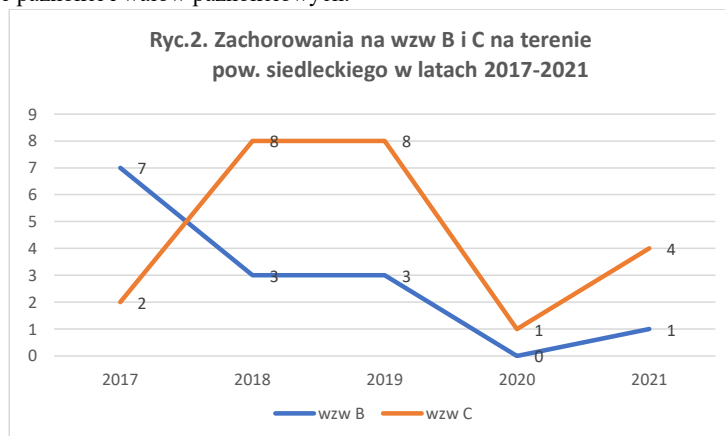
Do chorób przenoszonych drogą pokarmową zalicza się także wirusowe zapalenie wątroby t. A, zwane chorobą „brudnych rąk”. W 2021 roku nie zarejestrowano na terenie powiatu zachorowań na wzv A. W ramach działalności zapobiegawczej propagowane są przez pracowników Sekcji Epidemiologii szczepienia p-w wzv A, które w dalszym ciągu pozostają jako szczepienia zalecane, czyli odpłatne.

- **Choroby przenoszone drogą krwi**

Od 2017 roku obserwowany jest spadek zachorowań na wzv B dzięki zwiększaniu się populacji osób zaszczepionych p-w wzv B. W 2021 r. odnotowano na terenie powiatu siedleckiego **1 przypadek** przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B u 42-letniej obywatelki Ukrainy. Ostrego zachorowań na wzv B nie odnotowano.

W 2021 r. zarejestrowano natomiast **4 przypadki** wirusowego zapalenia wątroby typu C przewlekłego i bliżej nieokreślonego: u 2 kobiet i 2 mężczyzn. Ostrego wzv C nie odnotowano.

Do większości zakażeń wirusem HBV i HCV w Polsce (ok. 80%) dochodzi w wyniku naruszenia ciągłości tkanek, w szczególności w trakcie drobnych zabiegów medycznych (iniekcji, pobrań krwi, usuwania znamion, zabiegów stomatologicznych) oraz zabiegów upiększających wykonywanych z naruszeniem procedur higieniczno-sanitarnych. W związku z upowszechnieniem zabiegów upiększających, przy jednoczesnej poprawie w tym zakresie przestrzegania standardów higieniczno-sanitarnych udzielania świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych, w ostatnich latach coraz częściej do zakażeń dochodzi w wyniku naruszenia ciągłości tkanek w trakcie tatuowania, kolczykowania, zabiegów w obrębie paznokci i wałów paznokciowych.

- **Choroby przenoszone drogą powietrzno-kropelkową**

Sytuację epidemiologiczną na terenie pow. siedleckiego w zakresie chorób zakaźnych przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową, przeciwko którym realizowane są szczepienia ochronne, takich jak: odra, krztusiec, różyczka, świnka - można uznać za bardzo dobrą, gdyż w 2021 r. nie odnotowano zachorowań na te choroby.

Aby skutecznie zapobiegać ww. chorobom, należy przede wszystkim szczepić wszystkie dzieci zgodnie z kalendarzem szczepień obowiązkowych. Na brak tych chorób miała też niewątpliwie wpływ sytuacja epidemii COVID-19, gdyż powszechnie używano maseczek, myto i dezynfekowano ręce oraz w znacznym stopniu izolowano się, aby uniknąć zakażenia SARS-CoV-2, co jednocześnie sprzyjało ograniczeniu przenoszenia się drogą powietrzno-kropelkową innych chorób.

W takich jednostkach chorobowych jak np. **ospa wietrzna**, nie objętych kalendarzem szczepień ochronnych obowiązkowych, obserwuje się niestabilną sytuację epidemiologiczną, pojawiają się okresowo zwiększone liczby zachorowań głównie wśród niezaszczepionych. W 2021 roku na 247 przypadków ospy wietrznej, tylko 1 zachorowanie dotyczyło dziecka zaszczepionego jedną dawką szczepionki przeciwko ospie wietrznej. Pozostałe zachorowania dotyczyły osób niezaszczepionych. Sytuację w zakresie zachorowań na ospę wietrzną obrazuje tabela poniżej.

Tab.2. Liczba zachorowań na ospę wietrzną na terenie powiatu siedleckiego w latach 2017-2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba zachorowań	661	215	371	521	247

W całym 2021 roku kontynuowano nadzór nad zgłaszalnością i rejestracją grypy. Wśród mieszkańców powiatu siedleckiego nie odnotowano **przypadków grypy potwierdzonej** badaniami określającymi typ wirusa, ale podejrzeń zachorowań na grypę zgłoszono **7438**. Przebiegały one najczęściej jako ostre wirusowe infekcje dróg oddechowych.

W ogólnej liczbie zachorowań na grypę liczba dzieci do 14 r. ż. wynosiła w 2021 r. **-1867**, co stanowiło prawie **25%** wszystkich zachorowań. Z powodu powikłań grypy hospitalizowanych było 82 mieszkańców powiatu. Przyczyną hospitalizacji były najczęściej powikłania ze strony układu oddechowego (65), układu krążenia (3) oraz powikłania laryngologiczne (14). Okres występowania epidemicznych zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne przypada na miesiące od września do kwietnia, ale raportowanie zachorowań prowadzone jest przez cały rok.

W naszym regionie podobnie jak i w Polsce, pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnej skierowanej do wielu grup ludności, szczepi się co roku jedynie od 2 do 3% populacji. Sytuację epidemiczną w zakresie zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w ciągu ostatnich pięciu lat przedstawia wykres poniżej.

- **Choroby inwazyjne (meningokokowa, pneumokokowa)**

W minionym roku nie zarejestrowano na terenie powiatu siedleckiego przypadków **inwazyjnej choroby meningokokowej** wywołanej *Neisseria meningitidis*.

Wpływ na spadek liczby IChM mają: prowadzony nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na inwazyjną chorobę meningokokową, dostępność szczepień ochronnych przeciw meningokokom z grupy C oraz B (szczepienie zalecane w ramach Programu Szczepień Ochronnych), zwiększanie świadomości obywateli na temat rozpoznawania oraz możliwych zagrożeń ze strony meningokoków.

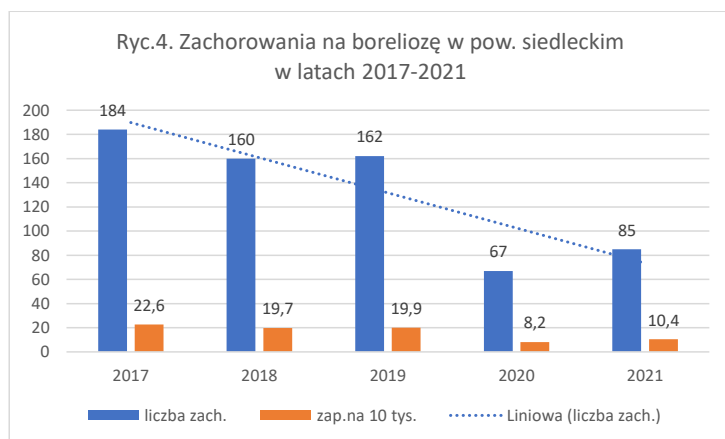
W kategorii **inwazyjnych chorób pneumokokowych** (*Streptococcus pneumoniae*) zarejestrowano **5** przypadków zachorowań. Dotyczyły one dorosłych 3 mężczyzn i 2 kobiet, z czego 1 osoba zmarła. Pozostałe przypadki inwazyjnej choroby pneumokokowej zakończyły się wyzdrowieniem. Choroba przebiegała u wszystkich zakażonych w postaci posocznicy, połączonej w 2 przypadkach z pneumokokowym zapaleniem płuc oraz w 1 przypadku z zapaleniem mózgu.

Szczepienia p-w pneumokokom zostały wprowadzone od 2017 r. do kalendarza szczepień obowiązkowych dla dzieci. Szczepienia dla dorosłych /szczególnie powyżej 60 r.ż./ pozostają jako szczepienia zalecane i odpłatne. W obecnej sytuacji mogłyby być one propagowane i realizowane z inicjatywy samorządów powiatów i gmin.

- **Choroby wektorowe (przenoszone za pośrednictwem innych organizmów)**

W związku ze wzrostem świadomości społecznej i lepszym dostępem do diagnostyki w kierunku boreliozy, liczba zachorowań i ich wykrywalność w powiecie utrzymywała w latach poprzednich trend wzrostowy. W 2020 roku nastąpił gwałtowny spadek liczby zachorowań na boreliozę, co niewątpliwie miało związek z zaburzeniem zgłaszania przez lekarzy takich przypadków, jak i z faktem, że pacjenci ze względu na COVID-19 nie zgłaszali się do przychodni do diagnostyki. Pomimo, że w 2021 roku odnotowano na terenie pow. siedleckiego o 18 zachorowań więcej niż w roku poprzednim, można mówić

o perspektywie trendu spadkowego w zakresie zachorowań na boreliozę, co ilustruje wykres z ryc. 4.

Niepokojący jest natomiast wzrost liczby przypadków wirusowego zapalenia mózgu przenoszonego przez kleszcze (KZM). Zachorowało ogółem 9 dorosłych osób: 8 mężczyzn w wieku od 34 do 65 lat, oraz 1 kobieta w wieku 28 lat. Najwięcej chorych (3) pochodziło z terenu gminy Kotuń, pozostali pochodzili z gmin: Domanice, Mordy, Siedlce, Skórzec, Wiśniew i Zbuczyn. Dane dot. liczby zachorowań na KZM w okresie od 2017 do 2021 przedstawiono w tab. nr 3.

Przeciwko KZM istnieje skuteczna metoda zapobiegania poprzez szczepienia realizowane odpłatnie, jednak ze względu na stosunkowo wysoką cenę szczepionki nie są one zbyt popularne.

Tab.3. Liczba zachorowań na KZM na terenie powiatu siedleckiego w latach 2017-2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba zachorowań	1	3	3	5	9

W 2021 roku na terenie pow. siedleckiego 12 osób miało kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę (w 2020 r. – 20 osób). Były to przeważnie pokąsania przez bezpańskie psy i koty, które zbiegły po pokąsaniu człowieka i nie mogły być poddane obserwacji weterynaryjnej. Ze względu na występowanie wścieklizny na terenie woj. mazowieckiego u zwierząt dziko żyjących, a także u zwierząt domowych, w stosunku do wszystkich osób narażonych, podjęto decyzję o konieczności przeprowadzenia szczepień przeciwko wściekliznie.

- **Gruźlica**

Na przestrzeni 2021 roku zarejestrowano **5** przypadków gruźlicy płuc u mieszkańców powiatu siedleckiego (w 2020 r. zarejestrowano 3 zach.), w tym **4 chorych było w fazie prątkowania**. Byli to mieszkańcy gmin: Mordy - 2, Mokobody - 1, Siedlce - 1, Wiśniew - 1. Nie stwierdzono wśród nich przypadków gruźlicy wielolekoopornej. Nie odnotowano przypadków gruźlicy prątkującej wśród hodowców bydła.

Służby sanitarne w sposób szczególny monitorują sytuację powiatu siedleckiego w zakresie gruźlicy i we wszystkich przypadkach rozpoznaj prowadzone jest dochodzenie epidemiologiczne, chorzy obejmowani są leczeniem, a ich najbliższe otoczenie nadzorem lekarskim.

- **Choroby przenoszone drogą płciową**

W 2021 roku zarejestrowano w powiecie **1** przypadek kiły. Brak było rozpoznaj zęączki oraz chorób wywołanych przez *Chlamydie*. Zarejestrowano **2** nowe zakażenia wirusem HIV. Zachorowań na AIDS nie odnotowano.

- **Choroby pasożytnicze**

Nie odnotowano na terenie powiatu siedleckiego zachorowań na bąblowicę, wgrzyzcę i włośnicę.

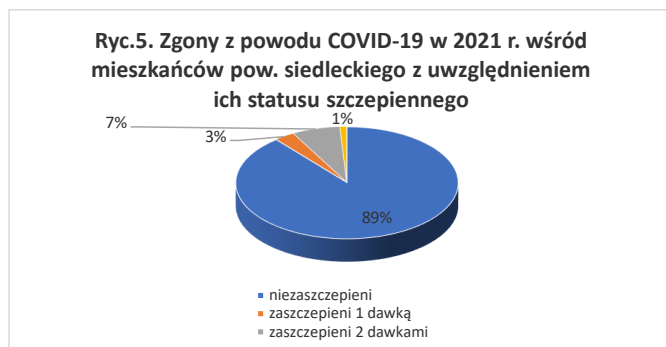
- **COVID-19**

W roku 2021 tak jak w roku poprzednim, najpoważniejszym zagrożeniem dla zdrowia publicznego na terenie pow. siedleckiego, były zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. odnotowano na terenie pow. siedleckiego **4415** przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Zmarło **197** osób, co stanowiło prawie **4,5 %** wszystkich chorych. Najwięcej zachorowań odnotowano w gm. Siedlce - 1332. Drugą gminą pod względem liczby zakażeń była gmina Skórzec, gdzie odnotowano 444 zakażenia, kolejne to gmina Zbuczyn - 435 i gm. Kotuń – 402 zakażeń. Najmniejszą liczbę zakażeń odnotowano w gminie Domanice - 108.

Biorąc pod uwagę płeć osób zakażonych SARS-CoV-2 z terenu powiatu siedleckiego, w 2021 r. większą liczbę zakażeń odnotowano wśród kobiet – stanowiły one ok. 54 % ogółu zakażonych.

Analiza zgonów (łącznie 197) mieszkańców pow. siedleckiego z przyczyn COVID-19 wskazuje, że najwięcej **zmarło osób niezaszczepionych - 175**, zaszczepionych 2 dawkami -15, szczepionych 1 dawką - 5, zaszczepionych 3 dawkami - 2. Strukturę zgonów z uwzględnienie statusu szczepiennego przedstawia rycina poniżej.

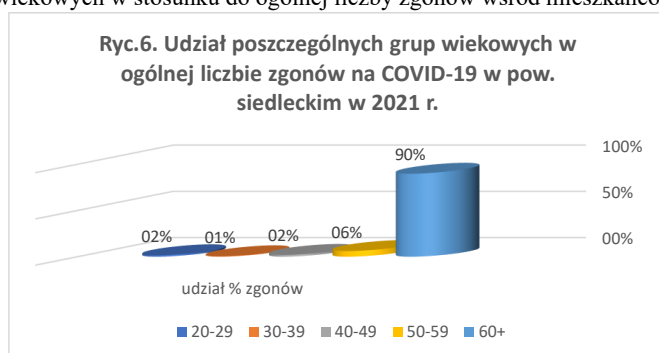

W odniesieniu do zgonów z powodu COVID-19 według płci rozkład był następujący – na 197 zgonów z powodu zakażenia SARS-CoV-2 zmarło **95 kobiet** (co stanowi 48,2 % liczby zgonów) oraz **102 mężczyzn** (co stanowi 51,8 % liczby zgonów). Średnia wieku osób zmarłych wyniosła **76 lat 10 miesięcy**, ale należy podkreślić, że zgony miały miejsce także wśród osób bardzo młodych powyżej 20 r.ż. Dane szczegółowe odnośnie liczby zgonów w poszczególnych grupach wiekowych prezentuje tabela nr 4.

Tab.4. Struktura zgonów na COVID-19 wg. grup wiekowych w pow. siedleckim w 2021 r.

Grupa wiekowa	20-29	30-39	40-49	50-59	60+	razem
Liczba zgonów z powodu COVID-19	3	1	4	12	177	197

Ze wszystkich zgonów, które wystąpiły w 2021 r. w powiecie siedleckim z powodu COVID-19, aż **89,8 %** dotyczyło osób powyżej 60 roku życia. Nie zarejestrowano zgonów wśród dzieci i młodzieży. Poniższy wykres ilustruje udział zgonów w poszczególnych grupach wiekowych w stosunku do ogólnej liczby zgonów wśród mieszkańców powiatu.

PODSUMOWANIE

Rok 2021 był w dalszym ciągu zdeterminowany przez działania zapobiegające rozwojowi epidemii SARS-CoV-2. Działania pracowników Sekcji Epidemiologii PSSE Siedlce oraz innych pracowników wspierających nasze działania, skupiały się na przeprowadzaniu wywiadów, nakładaniu kwarantanny oraz współpracy z policją w zakresie ich przestrzegania. Przy każdej okazji propagowano i popularyzowano szczepienia przeciwko COVID-19.

Obserwowano w dalszym ciągu spadek występowania chorób zakaźnych objętych sprawozdawczością, do stanu z przed wybuchu epidemii COVID-19, na co miały wpływ ograniczenie kontaktów społecznych, oraz powszechne stosowanie środków ochrony takich jak maseczki, dbanie o czystość rąk i stosowanie środków dezynfekcyjnych. Do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne inne niż COVID-19, mogła się też przyczynić niechęć pacjentów do porad lekarskich i hospitalizacji, a co za tym idzie również diagnostyki chorób zakaźnych, powiązana z lękiem przed zakażeniem SARS-CoV-2 i jego konsekwencjami dla otoczenia (kwarantanny), jak również liczne utrudnienia w dostępie do lekarzy specjalistów ze względu na ograniczenia w przyjęciach pacjentów.

Tabela Nr 5 zawiera dane liczbowe o zarejestrowanych zakażeniach i chorobach zakaźnych mieszkańców powiatu siedleckiego oraz wyliczone wskaźniki zapadalności porównawczo w latach 2017-2021.

Tab. 2. Zachorowania i zapadalność (na 1000, 10 tys. lub 100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu siedleckiego w latach 2017– 2021

Lp.	Jednostka chorobowa	2017		2018		2019		2020		2021	
		Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.	Liczba zach.	Zapadalność na 100 tys.
1	Dur brzuszny (A01.0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Dury rzekome A.B.C.(A01.1-A01.3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Salmonellozy (A02.0)	19	23,3	30	36,8	53	65,0	28	34,3	33	40,5
4	Czerwonka (A03)	0	0	0	0	0	0	1	1,2	0	0
5	Biegunki u dzieci do lat 2 (A04,A08,A09)	73	41,6*	66	37,6*	113	64,4*	33	18,7*	47	26,8*
6	Wirusowe zapalenie wątroby ogółem	10	12,3	15	18,5	12	14,8	1	1,2	5	6,1
7	w tym wzw typu A (B15)	1	1,2	4	4,9	1	1,2	0	0	0	0
8	wzw typu B (B16, B18.0-B18.1)	7	8,6	3	3,7	3	3,7	0	0	1	1,2
9	wzw typu C (B17.1, B18.2)	2	2,4	8	9,6	8	9,6	1	1,2	4	4,9
10	Odra (B05)	0	0	6	7,2	1	1,2	0	0	0	0
11	Krztusiec	3	3,7	8	9,6	3	3,7	6	7,2	0	0
12	Nagminne zapalenie przyusznicy (B26)	1	1,2	2	2,4	2	2,4	2	2,4	2	0
13	Ospa wietrzna (B01)	661	810,2	215	263,2	371	454,2	521	637,8	247	302,4
14	Różyczka (B06, P35.0)	0	0	1	1,2	0	0	0	0	0	0
15	Kontakt ze zwierzęciem, po którym podjęto szczepienia p-w wsćiekliźnie	31	37,9	20	24,5	33	40,4	20	24,5	12	14,7
16	COVID-19**	X	X	X	X	X	X	2177	267,5**	4415	542,5**
*Zapadalność na 1 tys. dzieci do lat 2 **Zapadalność na 10 tys. mieszkańców											

Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych na terenie powiatu ziemskiego siedleckiego w 2021 roku

Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2021 została sporządzona na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień na drukach MZ-54, przekazanych przez placówki wykonujące szczepienia ochronne na terenie powiatu siedleckiego. Oceną objęto szczepienia:

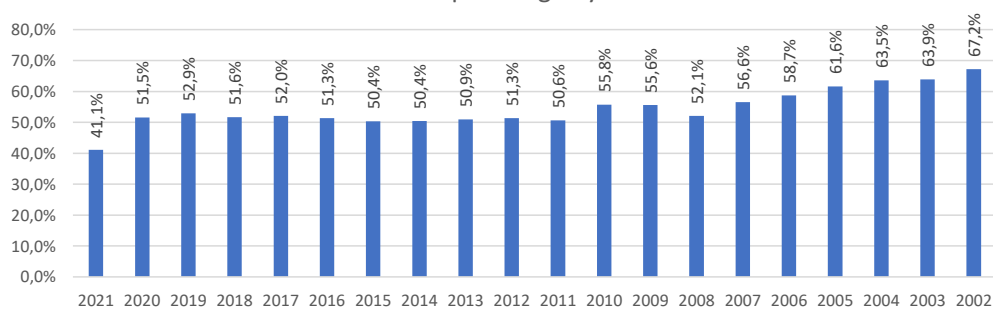
1. przeciw błonicy i tężcowi w rocznikach: 2021-2002
2. przeciw krztuścowi w rocznikach: 2021-2005
3. przeciw poliomyelitis w rocznikach: 2021-2012
4. przeciw gruźlicy w rocznikach: 2021,2020
5. przeciw wzw typu B w rocznikach: 2021-2017
6. przeciw odrze, śwince i różyczce w rocznikach: 2020-2006
7. przeciw różyczce dziewczynek w rocznikach: 2012-2006

Załączona tabela 1 obrazuje sumaryczne procentowe wykonanie poszczególnych rodzajów szczepień w analizowanych rocznikach.

W ciągu roku 2021 szczepienia ochronne dzieci i młodzieży na terenie powiatu ziemskiego siedleckiego nadal wykonywane były przez 15 przedsiębiorstw podmiotów leczniczych (1 publiczny oraz 14 niepublicznych). Szczepienia wynikające z Programu Szczepień Ochronnych realizowano łącznie w 24 przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej, z czego 5 były to przychodnie publiczne, podlegające SP ZOZ w Siedlcach, a 19 niepublicznych podmiotów leczniczych.

W przychodniach tych zgromadzono **9872** kart szczepień dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat, zapisanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej według stanu na 31.12.2021 r.. Zaznaczyć jednakże należy, że tylko część dzieci i młodzieży, zamieszkałych na terenie powiatu korzysta ze świadczeń medycznych w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu. W zależności od rocznika urodzenia jest to od 41 do 67% ogólnej liczby mieszkańców powiatu z danego rocznika, przy czym najmniej - w najmłodszych rocznikach, co ilustruje wykres 1. Pozostała część dzieci i młodzieży zapisana jest do przychodni podstawowej opieki zdrowotnej na terenie miasta Siedlce lub powiatów ościennych i jest przez nie sprawozdawana w ogólnej liczbie zapisanych pacjentów.

Wykres 1 -% kart zgromadzonych w przychodniach na terenie powiatu w stosunku do liczebności poszczególnych roczników urodzenia

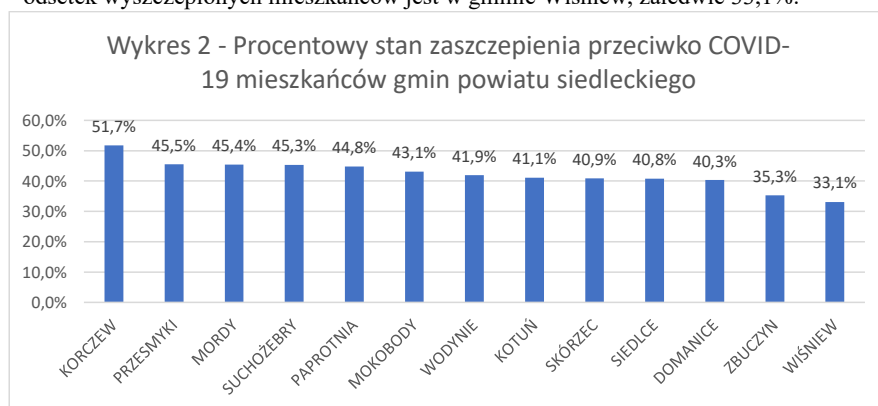
Szczepienia przeciwko gruźlicy wykonywane są u noworodków w oddziale noworodkowym, w związku z czym rokrocznie jest wysoki procent uodpornienia (w roczniku 2021 zaszczepiono 96,2% urodzonych dzieci, natomiast w roczniku 2020 93,8%), ale w porównaniu do lat poprzednich wskaźniki wszczepienia dzieci po urodzeniu są niższe.

Stwierdzić należy, że wśród pacjentów punktów szczepień na terenie powiatu siedleckiego niezbyt popularne są szczepienia zalecane. Prawdopodobnie ma tutaj znaczenie strona finansowa (niektóre preparaty mają dosyć wysoką cenę zakupu) oraz ograniczona dostępność (nie wszystkie przychodnie mają szczepionki zalecane w punkcie szczepień, pacjent musi zrealizować receptę w aptece i ponownie wrócić do przychodni), ale również być może mniejsza świadomości korzyści związanych z wykonywaniem i mniej intensywne działania związane z promocją szczepień zalecanych dostępną w placówkach.

W ciągu 2021 r. łącznie zaszczepiono dodatkowo:

- przeciwko ospie wietrznej - 42 dzieci w wieku 0-11 lat,
- przeciwko krztuścowi - 77 osób (w tym 2 osoby w wieku 20-29 lat, 62 osoby powyżej 30 lat),
- przeciwko odrze, śwince i różyczce – 1 (w tym 1 osoba powyżej 30 lat),
- przeciwko pneumokokom – 19 osoby (w tym wszystkie dotyczyły osób powyżej 20 lat),
- przeciwko grypie – 1677 osób (przy czym dzieci w wieku 0-4 lata stanowiły tylko 0,7 % zaszczepionych, dzieci w wieku 5-14 lat – 2,7 %, młodzież i dorośli w wieku 15-64 lata - 43 %, a osoby powyżej 65 lat 53,6 % wszystkich zaszczepionych),
- przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu – 43 osób (w tym 14 osoby w wieku 04-19 lat i 29 osób powyżej 20 lat),
- przeciwko zakażeniom *Neisseria meningitidis* – 47 osób (w tym 37 osoby w wieku 04-19 lat oraz 10 osoby powyżej 20 lat).

W zakresie szczepień ochronnych przeciwko COVID-19 poziom zaszczepienia w poszczególnych gminach rozkłada się zróżnicowanie, co zilustrowano na wykresie 2. Najwyższy odsetek w pełni zaszczepionych przeciwko COVID-19 mieszkańców w wieku powyżej 6 lat uzyskano w gminie Korczew (51,7 % populacji zostało w pełni zaszczepione), nieco mniej (ok. 45%) zaszczepionych mieszkańców jest w gminach Przesmyki, Mordy, Suchożebry, przy czym średnio dla Polski odsetek ten wynosi 59,2%. Z kolei najniższy odsetek wyszczepionych mieszkańców jest w gminie Wiśniew, zaledwie 33,1%.

Łącznie na terenie miasta Siedlce i powiatu siedleckiego, wg stanu na koniec 2021 r. szczepienia obowiązkowe nie były realizowane w różnym stopniu u **593** dzieci. Stanowi to 7 % wszystkich dzieci zgłoszonych jako uchylających się od szczepień z terenu całego województwa mazowieckiego (odsetek podobny jak w roku ubiegłym).

Tab.1 ilustruje dane liczbowe o liczbie zarejestrowanych dzieci, uchylających się od realizacji szczepień obowiązkowych na terenie Polski, województwa mazowieckiego oraz powiatu siedleckiego w ciągu ostatnich kilku lat (w nawiasach odsetek populacji w wieku 0-19 lat podlegających szczepieniom obowiązkowym).

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2016	Stan na 30.12.2017	Stan na 30.12.2018	Stan na 30.12.2019	Stan na 30.12.2020	Stan na 30.12.2021
Powiat siedlecki i miasto Siedlce	144	193	271	431	499	565	593
Woj. mazowieckie	2 717	4 368	4559	6155	7273	7782	8437
Polska	16 689 (2,3%)	23 147 (3,2%)	30 089 (4,1%)	40 342 (5,5%)	48 609 (6,6 %)	50 575 (6,9 %)	Brak danych

Szczegółowe dane dotyczące stanu zaszczepienia przeciwko różnym chorobom zakaźnym dzieci i młodzieży, których karty szczepień zgromadzone są w przychodniach POZ funkcjonujących na terenie powiatu siedleckiego ilustrują dane zawarte w tabelach od 3 do 8. Na podstawie analizy liczby zaszczepionych osób z roczników sprawozdawczych można wysnuć wniosek, że w 2021r. placówki wykonały mniej szczepień dzieci i młodzieży. Niewątpliwie miało to związek z trwającym kolejny rok stanem epidemii COVID-19 w Polsce. Wprowadzone liczne obostrzenia dot. funkcjonowania w przestrzeni publicznej oraz zmiany zasad prowadzenia działalności, również w zakresie świadczenia opieki zdrowotnej przez lekarzy POZ m.in. poprzez wprowadzenie teleporad, zawieszenia przez pewien okres wykonywania szczepień obowiązkowych, ograniczenia w zapisywaniu dzieci na wizyty profilaktyczne ze względu na konieczność stosowania środków ograniczających rozprzestrzenianie się zakażeń oraz zapewniających bezpieczeństwo pacjentom, przełożyły się na utrudnioną realizację obowiązkowych szczepień ochronnych. Należy dołożyć do tego narastające zjawisko negowania przez różne grupy nie tylko bezpieczeństwa i skuteczności szczepień ochronnych, ale również samej potrzeby wykonywania szczepień jako metody zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne oraz ewentualnym ciężkim przebiegom lub powikłaniom w wyniku zachorowania.

Stan zaszczepienia wszystkich roczników podlegających sprawozdawczości wg druku MZ-54 za 2021 r. przeciwko wybranym chorobom zakaźnym

Tabela 3. Przeciwno błonicy i tężcowi ogółem w rocznikach 2021-2002, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2021 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Wykonana III dawka przypominająca w 19 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
9872	2196	3789	2771	701	9457	415
% ogółu podlegających	22,2 %	38,4 %	28,1 %	7,1 %	95,8 %	4,2 %
% ogółu podlegających - dane za rok 2020	21,7 %	37,9 %	27,8 %	8,6 %	96,1 %	3,9 %
% ogółu podlegających - dane za rok 2019	20,6 %	37,6 %	29,0 %	9,5 %	96,8 %	3,2 %

Tabela 4. Przeciwno krztuścowi ogółem w rocznikach 2021-2005, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2021 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
8152	2200	3780	1730	7710	442
% ogółu podlegających	27,0 %	46,4 %	21,2 %	94,6 %	5,4 %
% ogółu podlegających - dane za rok 2020	26,4 %	45,8 %	23,0 %	95,2 %	4,8 %
% ogółu podlegających - dane za rok 2019	25,3 %	46,2 %	24,5 %	96,0 %	4,0 %

Porównując dane dotyczące stanu zaszczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz poliomyelitis za 2021r. ze stanem zaszczepienia analogicznych roczników sprawozdawczych z 2020 i 2019 r., we wszystkich rodzajach tych szczepień można zaobserwować wzrost liczby osób nieuodpornionych i jednocześnie spadek liczby osób uodpornionych. W ciągu 3 ostatnich lat odsetek osób nieuodpornionych przeciwko błonicy i tężcowi wzrósł 1 % przy błonicy i tężcu, o 1,4 % przy krztuścu, o 1,7 % przy poliomyelitis. Tendencja spadkowa ilości zrealizowanych szczepień widoczna jest szczególnie w odniesieniu do szczepień przypominających w rocznikach młodzieży starszej np. w 14, 19 roku życia. Natomiast więcej osób zostało zaszczepionych dawkami szczepienia podstawowego (wzrosty o 1,4 % w odniesieniu do szczepienia przeciwko poliomyelitis, o 0,5-0,6 % dla krztuśca, błonicy i tężca w porównaniu do roku ubiegłego).

Tabela 5. Przeciwno poliomyelitis ogółem w rocznikach 2021-2012, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2021 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne	Wykonane szczepienie uzupełniające	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
4462	632	1522	1885	4039	423
% ogółu podlegających	14,2 %	34,1 %	42,2 %	90,5 %	<u>9,5 % !</u>
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	12,8 %	34,6 %	43 %	90,3 %	9,6 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	12,5 %	33,1%	46,6 %	92,3 %	7,8 %

Najwięcej osób pozostaje nieuodpornionych przeciwko poliomyelitis – za 2021r. było to **9,5 %** ogółu podlegających szczepieniu, gdzie za 2019r. było to 7,8% ogółu podlegających. Jest to zjawisko bardzo niebezpieczne ze względu na pojawienie się kilku przypadków potwierdzonych zachorowań dzieci na poliomyelitis, na Zakarpaciu w Ukrainie. Biorąc pod uwagę niskie poziomy zaszczenia przeciwko różnym chorobom zakaźnym w Ukrainie oraz obecną sytuacją licznej migracji obywateli Ukrainy do Polski w związku z konfliktem zbrojnym z Rosją, z czego większość stanowią kobiety i dzieci w różnym wieku, należy spodziewać się możliwości wystąpienia zachorowań na poliomyelitis oraz inne choroby zakaźne również w Polsce.

Tabela 6. Przeciwno odrze, śwince i różyczce ogółem w rocznikach 2020-2008, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2021 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
6153	2473	3256	5729	424
% ogółu podlegających	40,2	52,9	<u>93,1 % !</u>	6,9 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	44,7 %	49,9 %	94,5 %	5,5 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	47,8 %	48 %	95,8 %	4,2 %

Rok 2021 jest kolejnym rokiem zwiększania się liczby dzieci niezaszczepionych przeciwko odrze, śwince i różyczce – bez żadnej dawki szczepionki pozostawało 6,9 % analizowanych roczników, podczas gdy w latach poprzednich było odpowiednio 5,5% oraz 4,2 % dzieci i młodzieży z analizowanych roczników. W ciągu ostatnich 3 lat odsetek nieuodpornionych wzrósł zatem o 2,7 %. Podobnie jak w opisywanej powyżej sytuacji szczepień przeciwko poliomyelitis, jest to zjawisko jeszcze bardziej niepokojące i stwarza realne zagrożenie dla wybuchu kolejnej epidemii odry nie tylko na poziomie lokalnym, ale również na obszarze całej Polski i to niezależnie od emigrantów z Ukrainy. Wskaźnik

zaszczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce poniżej 95% populacji nie wystarcza do skutecznego zapobiegania przypadkom odry zgodnie z ogólnoswiatowym programem eliminacji odry, który zakłada utrzymanie poziomu zaszczonej populacji na poziomie powyżej 95%, zapewniającej odporność zbiorowiskową.

Tabela 7. Przeciwnko odrze, śwince i różyczce dziewczynek ogółem w rocznikach 2012-2006 w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2021 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
1735	134	1593	1727	8
% ogółu podlegających	7,7 %	91,8 %	99,5 %	0,5 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	9,3 %	90,4 %	99,8 %	0,22 %
% ogółu podlegających - dane za rok 2019	5 %	94,6%	99,6 %	0,4 %

Podobnie do lat poprzednich, niezaszczepionych przeciwko odrze, śwince i różyczce pozostaje 0,5 % analizowanej populacji dziewczynek, ale jednocześnie tylko 91,8 % jest zaszczonej dwiema dawkami, co daje nieskuteczną ochronę populacyjną przed zachorowaniami na odrę w rocznikach starszych.

Tabela 8. Przeciwnko wzv B ogółem w rocznikach 2021-2017, w porównaniu % z analogicznymi rocznikami roboczymi z 2021 roku

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne (2 dawki)	Wykonane szczepienie uzupełniające (3 dawki)	Razem – uodpornieni w rocznikach roboczych	Osoby nieuodpornione w rocznikach roboczych
2199	273	1724	1997	202
% ogółu podlegających	12,4 %	78,4 %	90,8 %	9,2 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2020	15,5 %	78,6 %	94,4 %	5,6 %
% ogółu podlegających- dane za rok 2019	12,3 %	81,5%	93,8 %	6,2 %

W porównaniu do roku 2019 i 2020 stan wyszczenia populacji analizowanych roczników przeciwko wzv B ponownie się pogorszył – w 2021 r. nieuodpornionych pozostawało aż 9,2 % dzieci w analizowanych rocznikach. Natomiast pełny, trzydawkowy lub czterodawkowy schemat szczepienia zrealizowano u 78,4 % populacji (tj. na podobnym poziomie co w roku ubiegłym).

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2021 rok z zakresu Bezpieczeństwa Żywności

Pod nadzorem Sekcji Higieny Żywności i Żywienia (HŻiŻ) Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej (PSSE) w Siedlcach w 2021 r. znajdowało się 1343 obiekty żywnościowo-żywnościowe zlokalizowane na terenie powiatu siedleckiego, w tym 531 gospodarstw zajmujących się produkcją pierwotną, 101 sprzedażą bezpośrednią, 1 prowadzący działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz 9 zajmujących się produkcją pierwotną i rolniczym handlem detalicznym .

Zakłady	Liczba obiektów będących pod nadzorem		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba decyzji administracyjnych z poleceniami wykonania obowiązku		Liczba mandatów		Kwota mandatów	
Rok	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Produkcji żywności	498	691	18	40	2	2	1	1	150	200
Obrotu żywnością	472	477	47	90	0	0	3	4	450	900
Żywienia zbiorowego	172	173	41	26	0	0	2	2	600	300
Zakłady obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	3	2	0	2	0	0	0	0	0	0
Razem	1145	1343	106	158	2	2	6	7	1200	1400

W 2021 roku przeprowadzono 158 kontroli w obiektach żywnościowo-żywnościowych, zlokalizowanych na terenie powiatu siedleckiego. Były to kontrole podstawowe, sprawdzające, tematyczne i interwencyjne. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 36 decyzji opłat oraz 2 decyzje z poleceniami wykonania obowiązku, dotyczące uchybień sanitarno-technicznych. Za stwierdzone uchybienia higieniczno-sanitarne, na osoby odpowiedzialne, nałożono 7 mandatów karnych na sumę 1400 zł. Mandaty najczęściej nakładano z powodu nie przestrzegania przez personel zasad higieny podczas sprzedaży lub przy produkcji artykułów spożywczych, sprzedaży produktów spożywczych po dacie minimalnej trwałości lub terminie przydatności do spożycia.

Na wniosek podmiotów wydano 37 decyzji zatwierdzenia dla zakładów spełniających wymagania do prowadzenia działalności w zakresie produkcji, magazynowania bądź obrotu środkami spożywczymi oraz wpisano do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) 26 gospodarstw rolnych prowadzących

produkcję pierwotną. Zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia, odpowiedzialność za bezpieczeństwo żywności spoczywa na operatorze żywności, a służby kontrolne sprawdzają jedynie czy przedsiębiorca respektuje przepisy prawa.

Ponadto prowadzono kontrole w obiektach żywnościowo-żywnościowych w związku z występowaniem przypadków afrykańskiego pomoru świń. Kontrole dotyczyły identyfikowalności, legalności sprzedawanego mięsa wieprzowego i dziczyzny oraz produktów z niego wytworzonych a także gospodarki odpadami, nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano 77 próbek środków spożywczych w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu siedleckiego. Zakwestionowano 2 próbki środków spożywczych, z uwagi na stwierdzenie w nich obecności bakterii *Salmonella Spp.*, w tym 1 próbka pn. Kebab wołowo – barani, surowy wyrób mięsny mielony głęboko mrożony z dodatkiem wody oraz 1 próbka pn. Mięso z indyka na kotlety premium - surowy wyrób mięsny. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podjął czynności kontrolne zgodnie z przepisami prawa w tym zakresie.

W 2021 r. w trakcie kontroli przeprowadzonych w 5 placówkach oświatowo-wychowawczych powiatu siedleckiego, dokonano oceny jadłospisów na zgodność z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły :

1. braku dwa razy w posiłku obiadowym porcji warzyw lub owoców;
2. potrawy na kolację sporządzane z użyciem koncentratów spożywczych;
3. zbyt mała ilość posiłków uwzględniających ryby lub przetwory rybne na dekadę;
4. zbyt mała częstotliwość podawania produktów mlecznych i ich przetworów, w tym fermentowanych.

W okresie letnim prowadzono nadzór nad żywieniem w placówkach organizujących wypoczynek dla dzieci i młodzieży tj. - Dom Pracy Twórczej „Reymontówka”; Chlewiska 22, 08-130 Kotuń., w ww. obiekcie nie stwierdzono nieprawidłowości wpływających na bezpieczeństwo żywności i żywienia.

W 2021 roku do Sekcji Higieny Żywności i Żywienia wpłynęło 12 interwencji od mieszkańców powiatu siedleckiego dotyczących niewłaściwej jakości środków spożywczych, braku higieny w obiektach żywnościowo - żywnościowych. W 9 przypadkach zarzuty podjęte w interwencji potwierdziły się, 3 osoby odpowiedzialne ukarano mandataми karnymi na kwotę 600 zł.

Obserwujemy stały wzrost poprawy żywienia w nadzorowanych obiektach. Osoby odpowiedzialne w placówkach za planowanie jadłospisów uwzględniają uwagi i zalecenia Instytutu Żywności i Żywienia w zakresie żywienia określonych grup dzieci (szkoły, przedszkola, żłobki), co prowadzi do poprawy jakości żywienia w placówkach oświatowych. Trudniejsza sytuacja jest z żywieniem w systemie cateringowym, gdzie odpowiedzialność rozmywa się pomiędzy odbiorcą i dostawcą.

W 2021 r. w ramach systemu RASFF (systemu wczesnego ostrzegania o produktach niebezpiecznych) przeprowadzono 38 kontroli dotyczących procesu wycofywania środków

spożywczych (32 kontrole), suplementów diety (3 kontrole) oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (3 kontrole) z obiektów położonych na terenie powiatu siedleckiego.

Podsumowując stwierdzamy, że stan techniczny oraz sanitarny obiektów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej ulega poprawie. Nadal dużym problemem jest niefrasobliwy stosunek właścicieli i personelu do zasad higieny, które winny być przestrzegane podczas produkcji czy sprzedaży artykułów spożywczych. Pracownikami są często osoby bez wiedzy na te tematy, co zazwyczaj skutkuje niewłaściwym traktowaniem własnego stanowiska pracy. Brak wiedzy i świadomości zagrożeń często wykazują też właściciele obiektów, którzy powinni umożliwić pracownikom zdobycie wiedzy w zakresie higieniczno - sanitarnym, obejmującej prowadzoną działalność. Częsta rotacja pracowników też nie sprzyja utrwalaniu zdobytej wiedzy na temat higienicznej sprzedaży środków spożywczych. Wymagane prawem procedury dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz system HACCP, których sporządzenie i przestrzeganie mogłoby wpłynąć na poprawę tej sytuacji są wprowadzane bardzo powoli przez przedsiębiorców. Brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu odpowiedzialny za niewłaściwe postępowanie ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie oraz placówkach żywieniowych. Zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 853/2004 Rozdział XII załącznika II Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie higieny środków spożywczych, to przedsiębiorstwa sektora spożywczego zapewniają, że personel pracujący z żywnością jest szkolony w sprawach higieny żywności odpowiednio do jego charakteru pracy.

Kolejnym problemem jest brak wiedzy na temat wymagań obowiązujących przepisów prawnych w zakresie konieczności wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS prowadzonej przez te podmioty działalności oraz przestrzegania zaleceń higieniczno-sanitarnych, wśród podmiotów zajmujących się produkcją pierwotną, sprzedażą bezpośrednią lub działalnością w ramach rolniczego handlu detalicznego. W 2021 r. wystosowano 2 wnioski o ukaranie do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, ze względu na rozszerzenie działalności o przygotowywanie na miejscu i sprzedaż kanapek bez zatwierdzenia PPIS oraz brak wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS gospodarstwa rolnego zlokalizowanego na terenie powiatu siedleckiego w zakresie produkcji pierwotnej jabłek.

Ponadto, do Sekcji HŻiŻ wpłynęło 1 zgłoszenie dotyczące podejrzenia zbiorowego zatrucia pokarmowego na terenie powiatu siedleckiego. Przeprowadzono kontrolę dotyczącą postępowania wyjaśniającego w związku z podejrzeniem zbiorowego zatrucia pokarmowego w gospodarstwie domowym w Nowym Opolu, gdzie rozpoznaniem było zakażenie pałeczkami *Salmonella*. W rodzinie pięć – osobowej u czterech osób wystąpiły objawy takie jak gorączka, biegunka, bóle brzucha. Troje dzieci trafiło do szpitala na Oddział Dziecięcy w Mazowieckim Szpitalu Wojewódzkim w Siedlcach gdzie w przeprowadzonych badaniach wykryto pałeczki SS. Rodzice zostali skierowani przez Sekcję Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Siedlcach w ramach nadzoru do badania w kierunku SS. Poza dziećmi również matka uzyskała wynik dodatni w kierunku SS. Wszystkie osoby podlegały nadzorowi epidemiologicznemu do momentu uzyskania wyników ujemnych. Jako źródło zatrucia zostały wskazane przez członka rodziny jaja użyte do przygotowania racuchów i panierki do kotletów drobiowych. Sekcja Żywności i Żywnienia PSSE w Siedlcach przeprowadziła kontrolę w domu prywatnym, podczas której ustalono, że jaja w ilości 30 sztuk

pochodziły od znanych z niewielkiej hodowli z własnego gospodarstwa (hodowla na własne potrzeby). Przechowywane w wytłaczankach w lodówce, 7 jaj zostało zużytych do panierki w celu przygotowania kotletów drobiowych. Uzyskano informację, iż jaja przed wybijaniem nie zostały umyte. Natomiast mięso z piersi kurczaka zostało zużyte w całości, (brak możliwości pobrania próbek w celu przeprowadzenia badań). Mięso do przygotowania posiłku również nie zostało umyte. Ponadto drobny sprzęt jak i blat na którym przygotowywano posiłek wg oświadczenia nie został zdezynfekowany. W trakcie kontroli pobrano do badania 10 sztuk jaj kurzych w kierunku Salmonella w 25 g. Jaja zostały zbadane w laboratorium PSSE w Siedlcach gdzie nie wykryto obecności drobnoustrojów SS.

Mając świadomość wielu zagrożeń dla zdrowia konsumentów, staramy się aby podczas kontroli obiektów uświadamiać osoby pracujące w kontakcie z żywnością, że to właśnie one są bezpośrednio odpowiedzialne za bezpieczeństwo żywności, a tym samym za stan zdrowia społeczeństwa.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2021 rok z zakresu Higieny Komunalnej

I. Informacje ogólne.

Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach prowadzi nadzór sanitarno – higieniczny nad warunkami higieny środowiska obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc zbiorowego wypoczynku i rekreacji, a w szczególności nadzór nad urządzeniami wodociągowymi, w tym nadzór nad jakością wody zarówno tej przeznaczonej do spożycia jak i wody z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii Legionella sp., a także nad jakością wody w kąpieliskach.

W 2021 r. Sekcja Higieny Komunalnej ze względu na panującą epidemię COVID-19 nie przeprowadziła zaplanowanych kontroli stanu sanitarnego w większość obiektów użytku publicznego. Kontrole przeprowadzono w 11 wodociągach, skontrolowano również kąpielisko, 1 stację paliw, 1 zakład pogrzebowy, 1 gabinet kosmetyczny. Ze względu na panującą epidemię odstąpiono od wykonywania czynności kontrolnych w placówkach lecznictwa zamkniętego, domach pomocy społecznej. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej wykonywali zadania z zakresu przeciwdziałania epidemii.

II. Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

W 2021 r. mimo panującej epidemii nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia jak i wody z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii Legionella sp., a także nad jakością wody w kąpieliskach był prowadzony zgodnie z planem i wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w ramach realizacji wyżej wymienionego zadania prowadził systematyczny nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z 26 wodociągów sieciowych, znajdujących się na terenie Powiatu Siedleckiego. W ostatnim okresie wodociąg Purzec, Ujrzanów i Stok Lacki połączono z wodociągiem Siedlce, a wodociąg Osiny Górne z wodociągiem Świniary. Tworzenie dużych

wodociągów zwiększa bezpieczeństwo ciągłości zaopatrzenia ludności w wodę o odpowiedniej jakości. Urzędowy nadzór nad jakością wody polega na systematycznych badaniach laboratoryjnych próbek wody pobranych z wyznaczonych punktów monitoringowych, analizie uzyskanych wyników badań, a także na przeprowadzaniu corocznych kontroli stanu sanitarnego ujęć wody ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia ich przed negatywnymi czynnikami mogącymi skutkować pogorszeniem jakości produkowanej wody.

Oprócz nadzoru urzędowego, jakość wody wodociągowej kontrolowana była także przez administratorów wodociągów, poprzez prowadzenie przez nich regularnych kontroli wewnętrznych z częstotliwością oraz zakresem badań zgodnych z wymaganiami określonymi w ww. rozporządzeniu, wykonywanych przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonym przez organy Inspekcji Sanitarnej. Administratorzy wodociągów mają obowiązek na bieżąco przekazywać wyniki prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej badań Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Siedlcach, który analizuje je pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami i w zależności o wyników PPIS wydaje ocenę jakości wody lub wszczyna postępowanie administracyjne nakazujące podjęcie działań naprawczych przez administratora wodociągu, które doprowadzą do poprawy jakości wody.

Woda we wszystkich wodociągach Powiatu Siedleckiego ujmowana jest z ujęć podziemnych. W żadnym z nadzorowanych wodociągów woda nie wymaga stałej dezynfekcji, co świadczy o dobrej jakości mikrobiologicznej wody ujmowanej. W 9 wodociągach ujmowana woda nie jest poddawana żadnym procesom uzdatniającym. Jakość wody w kilku wodociągach z tej grupy okresowo nie spełniała prawnych wymagań. Dotyczy to szczególnie przekroczeń zawartości w wodzie związków żelaza i manganu oraz parametru mętności i barwy.

W pozostałych wodociągach uzdatnianie wody odbywa się poprzez napowietrzanie i filtrację.

Na obszarze Powiatu Siedleckiego wyznaczonych jest około 130 punktów monitoringowych poboru próbek wody przeznaczonej do spożycia, z których pobierane są próbki wody w ramach urzędowej kontroli oraz w ramach kontroli wewnętrznej. Punkty poboru próbek wody przeznaczonej do spożycia usytuowane są w stacjach uzdatniania wody, hydroforniach oraz w wyznaczonych miejscach na sieci wodociągowej tj. u odbiorców.

Na podstawie badań przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej oraz badań wykonanych w ramach kontroli urzędowej, PPIS w Siedlcach na koniec 2021 roku wydał roczne oceny jakości wody w poszczególnych wodociągach oraz oceny obszarowe dla każdej gminy i powiatu. Oceny jakości wody przekazywane są corocznie każdemu administratorowi wodociągu oraz lokalnym władzom samorządowym celem powiadomienia ludności o jakości wody dostarczanej w ramach zbiorowego zaopatrzenia.

W trakcie 2021 r. jakość wody w 1 wodociągu zbiorowego zaopatrzenia (wodociąg Kisielany) okresowo oceniano jako nieprzydatną do spożycia z powodu zanieczyszczeń mikrobiologicznych. W tym przypadku PPIS w Siedlcach wydał w drodze decyzji administracyjnej ocenę o braku przydatności wody do spożycia, w której zobowiązał producenta wody do czasowego unieruchomienia wodociągu, zakazał korzystania z wody do celów spożywczych oraz nakazał zapewnienie odbiorcom wody o jakości odpowiadającej

wymaganiom przepisów prawa. Administrator po przeprowadzonych działaniach naprawczych (dezynfekcja wodociągu i płukanie sieci), okazał sprawozdanie z badań laboratoryjnych pobranych z tego wodociągu próbek wody, potwierdzając skuteczność prowadzonych działań.

Incydentalne przekroczenia parametrów mikrobiologicznych w 2021 roku wystąpiły w wodzie pochodzącej z 16 wodociągów. Nieprawidłowości stwierdzono w pojedynczych próbkach. Administratorzy po otrzymaniu wiadomości o nieprawidłowym wyniku badań podejmowali niezwłocznie działania mające na celu poprawę jakości wody. Każdorazowo wykonywane były badania sprawdzające skuteczność prowadzonych działań.

Ze względu na przekroczenia parametrów fizykochemicznych (żelazo, mangan, jon amonu), po oszacowaniu ryzyka zdrowotnego, na koniec 2021 roku PPIS w Siedlcach orzekł warunkową przydatność wody do spożycia w 1 wodociągu – wodociąg Olszyc Szlachecki. Zgodnie z decyzją PPIS w Siedlcach, nr HKN.4032.2.10.2019 z dnia 24.04.2019 r., termin wyeliminowania ponadnormatywnych zawartości jonu amonu i manganu z wody, a tym samym doprowadzenie jej jakości do wymagań zgodnych z ww. rozporządzeniem, upłynął 31.12.2021 r. PPIS w Siedlcach otrzymał od Wójta Gminy Domanice, pismo, dotyczące podpisania przez Gminę Domanice umowy z firmą na modernizację stacji wodociągowej w Olszycu Szlacheckim, celem osiągnięcia jakości wody zgodnej z ww. rozporządzeniem. Przedstawione przez administratora sprawozdania z badań próbek wody po modernizacji SUW wskazują na poprawę jakości wody. Jak wynika z informacji przedstawionej przez administratora nadal trwają prace związane z dostosowaniem pracy urządzeń uzdatniających wodę tak, aby w pełni jej jakość była zgodna z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadnormatywne stężenia manganu, żelaza i jonu amonu w wodzie mogą pogorszyć wygląd i smak wody, ale nie stwarzają bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Najczęściej występującymi okresowymi przekroczeniami parametrów fizykochemicznych były podwyższone zawartości: żelaza, manganu, jonu amonowego, mętności. W przypadkach krótkotrwałych i nieznacznych przekroczeń parametrów fizykochemicznych, oszacowaniu ryzyka zdrowotnego, nie wszczynano postępowania administracyjnego. Administratorzy przeprowadzali doraźne działania naprawcze, a ich skuteczność potwierdzali badaniami laboratoryjnymi próbek wody.

Administratorzy wodociągów, które znajdują się pod nadzorem PPIS w Siedlcach, dokładają starań, aby zapewnić mieszkańcom wodę o jak najlepszej jakości. Trwają prace modernizacyjne stacji wodociągowej w Korczewie. Woda z tego wodociągu nie była poddawana żadnym procesom uzdatniającym. W ostatnich latach w pobranych próbkach stwierdzano podwyższony poziom związków żelaza i związany z tym podwyższony poziom mętności. Administrator zdecydował o modernizacji wodociągu i wprowadzeniu procesu uzdatniania wody, który będzie miał na celu zmniejszenie zawartości związków żelaza w wodzie podawanej do sieci.

W czerwcu 2021 r. nowa SUW Wodynie uzyskała pozwolenie na użytkowanie. Przeprowadzona modernizacja miała wpływ na poprawę jakości wody z tego wodociągu. Do 30.06.2021 r. obowiązywała decyzja PPIS w Siedlcach dotycząca przeprowadzenia działań mających na celu obniżenie zawartości żelaza i manganu w wodzie podawanej do sieci wodociągu Wodynie. Przeprowadzone w 2021 roku badania próbek wody wykazały skuteczność działań naprawczych, poziom żelaza i manganu w badanych próbkach kontrolnych wynosił poniżej granicy oznaczalności.

W omawianym okresie do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach nie wpłynęły zgłoszenia od osób korzystających z wody o reakcjach niepożądanych związanych z jej spożyciem.

III. Kąpielisko na zbiorniku wodnym Rówce, gm. Zbuczyn.

W roku 2021 roku PPIS w Siedlcach pozytywnie zaopiniował Projekt Uchwały Rady Gminy Zbuczyn w sprawie określenia wykazu kąpielisk na rok 2021 na terenie Gminy Zbuczyn. Projekt dotyczył kąpieliska w miejscowości Rówce, a sezon kąpieliskowy określono od 1 lipca 2021 r. do 31 sierpnia 2021 r.

Gmina Zbuczyn jako organizator kąpieliska, zgodnie z wymaganiami zawartymi w ustawie Prawo Wodne przeprowadziła niezbędne badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach harmonogramem poboru próbek wody. Na podstawie przedstawionych sprawozdań z badań PPIS w Siedlcach wydał ocenę o przydatności wody do kąpieli w ww. kąpielisku.

W czasie funkcjonowania kąpieliska w sezonie 2021 r. woda spełniała wymogi obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli. PPIS w Siedlcach wydał 3 oceny jakości wody w kąpielisku oraz 1 sezonową ocenę jakości wody, w których stwierdził jej przydatność do kąpieli.

IV. Obiekty użyteczności publicznej.

Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzonych w obiektach użyteczności publicznej w większości obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrola sanitarna przeprowadzona w stacji paliw wykazała niedostateczny stan sanitarny w toalecie dla klientów. Właściciel obiektu został ukarany mandatem karnym oraz zobowiązany do natychmiastowego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Przeprowadzona kontrola sanitarna sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości, poprawę stanu sanitarnego toalety.

Podsumowanie

Mieszkańcy Powiatu Siedleckiego zaopatrywani w wodę z ww. wodociągów sieciowych w 2021 roku spożywali wodę dobrej jakości, ocenioną jako przydatna lub warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi. Woda do spożycia przez ludzi ujmowana na terenie Powiatu Siedleckiego nie stwarza zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Wszyscy administratorzy wodociągów wykonują wymagane badania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej, a w przypadku wystąpienia nieprawidłowości podejmują stosowne działania naprawcze mające na celu poprawę jej jakości.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2021 rok z zakresu Higieny Pracy

W 2021 roku pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Siedlcach znajdowało się 250 zakładów pracy.

W poniższej tabeli przedstawiono ogólną liczbę obiektów w poszczególnych branżach, wg numerów PKD:

Numer PKD	Liczba obiektów w ewidencji
01- uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, wyłączając działalność usługową	13
02 - leśnictwo i pozyskiwanie drewna	1
10 - produkcja artykułów spożywczych	39
11- produkcja napojów	2
13- produkcja wyrobów tekstylnych	4
14 - produkcja odzieży	1
15 - produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	2
16 - produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	16
17 - produkcja papieru i wyrobów z papieru	1
20 - produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1
22 - produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2
23 - produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	5
24 - produkcja metali	2
25 - produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	28
28 - produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	12
29 - produkcja pojazdów samochodowych przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	2
31- produkcja mebli	3
32 - pozostała produkcja wyrobów	4
33 - naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1
36 - pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	10
37 - odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2
38 - działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	3
41 - roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2
42 - roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	4
43 - roboty budowlane specjalistyczne	9
45 - handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi: naprawa pojazdów samochodowych	15
46 - handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	19
47 - handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	16
49 - transport lądowy oraz transport rurociągowy	5
51- transport lotniczy	1
53 - działalność pocztowa i kurierska	1
56 - działalność usługowa związana z wyżywieniem	1
61- telekomunikacja	1
62 - działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	1
68 - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1
71 - działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne	1
73 - reklama, badanie rynku i opinii publicznej	1
81 - działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	4
84 - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6
85 - edukacja	1
86 - opieka zdrowotna	7
96- pozostała indywidualna działalność usługowa	2
RAZEM	250

Do zakresu działania higieny pracy, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195 z późn. zm.), należy:

- 1) kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy w tym również spełnianie przez podmiot kontrolowany obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716 z późn. zm.) ;
- 2) nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;
- 3) wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia;
- 4) nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym, w tym:
 - przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2020 r., poz. 2289 z późn. zm.) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych;
 - przestrzeganiem, przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursory kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
 - przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej w oparciu o ustawę z dnia 09 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24).
- 5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przestrzegania przepisów ww. ustawy dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

W roku 2021 pracownicy PSSE w Siedlcach skontrolowali 17 obiektów, przeprowadzili 24 kontrole. Wydanych zostało 18 decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, nakładających na pracodawców 41 nakazów do wykonania w ustalonych terminach oraz 7 decyzji płatniczych.

Ad.1)

Pracodawcy są zobowiązani do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. W 2021 roku nie stwierdzono, podczas przeprowadzonych kontroli, uchybień w zakresie stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń sanitarno – higienicznych i pomieszczeń pracy.

Ad. 2)

Pracodawcy zatrudniający pracowników w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy, są zobowiązani do dokonywania badań i pomiarów tych czynników. W 5 zakładach pracy stwierdzono brak lub brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

Czynnikami szkodliwymi (stężenia/natężenia powyżej NDS/NDN) były:

- hałas;
- pyły mąki – frakcja wdychalna

Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe przedstawia poniższa tabela.

Liczba narażonych na czynniki szkodliwe (stężenia/ natężenia powyżej NDS /NDN) i liczba zakładów, w których występowały przekroczenia NDS/NDN (wg stanu na koniec roku 2021)

Czynnik szkodliwy	2021 r.	
	Liczba zakładów	Liczba narażonych pracowników
Hałas	6	125
Pyły mąki	2	5
Ogólna liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia/liczba zakładów	130/8	

W ramach sprawowanego nadzoru w 2021 r. wydano 2 decyzje zobowiązujące 2 pracodawców do poprawy warunków zdrowotnych środowiska pracy poprzez obniżenie, stwierdzonych pomiarami przekroczeń NDS pyłów mąki i pyłów drewna, do wartości co najmniej obowiązujących normatywów higienicznych, 1 pracodawca u którego stwierdzono przekroczenia NDN dźwięku, w trakcie trwania czynności kontrolnych, okazał wprowadzony program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

Pracownicy narażeni na ponadnormatywne natężenie dźwięku stanowią od lat najliczniejszą grupę zatrudnionych w środowisku pracy ze stwierdzonymi przekroczeniami normatywów higienicznych. Częstym powodem braku możliwości obniżenia natężenia dźwięku w środowisku pracy jest specyfika produkcji. W takich przypadkach na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. nr 157, poz. 1317) pracodawcy są zobowiązani do sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno - technicznych zmierzających do jak najskuteczniejszego ograniczenia narażenia pracowników na hałas a w przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy, pracodawcy zobowiązani są udostępnić pracownikom właściwe i dostosowane do poziomu dźwięku środki ochrony indywidualnej oraz nadzorować prawidłowość ich stosowania.

W stosunku do 2020 r. poprawiono warunki pracy ogółem 6 pracownikom w tym:

- 5 pracownikom w jednym zakładzie pracy w zakresie stężenia pyłów drewna poprzez reorganizację pracy tj. zwiększenie dystansu pomiędzy stanowiskami pracy, zmniejszenie zakresu wykonywanych prac, odkurzenie hal produkcyjnych za pomocą odkurzaczy przemysłowych;

- 1 pracownikowi w 1 zakładzie pracy w zakresie stężenia mąki poprzez modernizację - usprawnienie systemu wentylacyjnego.

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku sprawozdawczym i w latach ubiegłych w obiektach na terenie Powiatu Siedleckiego stwierdzono, że występuje potencjalne narażenie 872 pracowników w 69 zakładach pracy, na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 1, 2 i/lub 3 grupy zagrożenia, nadzorowanych przez PSSE w Siedlcach. W 2021 r. w ww. zakresie, przez PSSE w Siedlcach, zostały skontrolowane 4 zakłady (zatrudniające 74 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 2 grupy zagrożenia i/lub 32 pracowników na czynniki biologiczne 3 grupy zagrożenia). W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień dot. czynników biologicznych.

Czynnik uciążliwy - oświetlenie sztuczne: w stosunku do 2020 r. nie stwierdzono poprawy warunków pracy odnośnie czynników uciążliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

W związku ze zmianami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U z 2016, poz. 1117 z późn. zm.) Załącznikiem Nr 1 został rozszerzony wykaz czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym:

poz. 5 - prace związane z narażeniem na pył drewna (wcześniej tylko pył drewna twardego);
poz. 6 – prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy;
poz. 7 - prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika;
poz. 8 – prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla
wystosowane zostały do 20 pracodawców, u których występują/mogą występować ww. procesy, pisma informujące o powyższych zmianach i związanych z tym obowiązkach dot.:

- przesyłania „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”, corocznie do 15 stycznia, zgodnie z § 4. 2 wskazanego rozporządzenia, w części B.III uwzględniając procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, z podaniem liczby osób pracujących w kontakcie i/lub narażeniu oraz pozostałych informacji zgodnie ze wzorem (Załącznik Nr 2 do ww. rozporządzenia);
- wprowadzenia w życie przepisów zawartych w rozporządzeniu (m.in. stosowanie środków ochrony indywidualnej, prowadzenie rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność kontaktu z tym procesem, rejestru pracowników narażonych na ten proces technologiczny, szkolenia, informowanie pracowników).

Powyższe zmiany spowodowały zwiększenie bazy zakładów, w których występują czynniki rakotwórcze. W 2021 r. w 41 zakładach na naszym terenie występował kontakt i/lub narażenie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Skontrolowanych zostało 6 zakładów zatrudniających 29 pracowników (mężczyźni) w narażeniu na ww. czynniki, przeprowadzono 10 kontroli (w tym sprawdzające), wydano 4 decyzje, które dotyczyły:

braku rejestru prac narażających pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 4 przypadki;
 braku rejestru pracowników narażonych na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 4 przypadki;
 złożenia do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach i procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 3 przypadki;
 braku szkoleń w zakresie: ryzyka dla zdrowia, wymagań higienicznych, konieczności używania środków ochrony indywidualnej, działań zapobiegawczych – 1 przypadek.

Ad. 3)

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2013-2021, w zakładach pracy i u rolników indywidualnych

Jednostka chorobowa	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pylice płuc – poz. 3 wykazu chorób zawodowych								1	1
Przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym – poz. 15 wykazu chorób zawodowych	-	-	-	-	-	2	4	1	6
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem - wykonywania pracy poz. 19 wykazu chorób zawodowych	1	1	-	1	-	1	-	1	-
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 20 wykazu chorób zawodowych	2	1	-	-	-	1	2	-	1
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa- poz. 26 wykazu chorób zawodowych	16 (boreliozy)	15 (boreliozy)	17 (boreliozy)	21 (boreliozy)	13 (boreliozy)	11 (boreliozy)	21 (20 borelioza + 1 kleszczowe zapalenie mózgu)	3 (borelioza)	5 (borelioza)
Zewnątrzpodrodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych- poz. 7 wykazu chorób zawodowych	-	-	-	-	1	-	-		
Astma oskrzelowa poz. 6 wykazu chorób zawodowych	-	1	-	-	-	-	-		
Alergiczny nieżyt nosa poz. 12 wykazu chorób zawodowych	1	-	-	-	-	-	-		
Razem	20	18	17	22	14	15	27	6	13

W 2021 r. do PSSE w Siedlcach zgłoszono 11 przypadków podejrzeń chorób zawodowych, przeprowadzono 10 postępowań w sprawach chorób zawodowych, sporządzono 10 kart oceny narażenia zawodowego, wystawiono 13 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, 13 kart stwierdzenia choroby zawodowej. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych była o ponad połowę większa niż w 2020 r. a liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej taka sama jak w 2020 r.

Najwięcej chorób zawodowych – około 46% stwierdzono w grupie zawodowej nauczycieli - przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat. Nadal rozpoznawane są choroby zawodowe z poz. 26 obowiązującego wykazu - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (3 przypadki boreliozy w 2020 r.), które dotyczą przede wszystkim rolników indywidualnych. Spowodowane jest to specyfiką

środowiska pracy rolnika oraz faktem, iż tereny wschodnie Polski zaliczane są do terenów endemicznego występowania kleszczy w tym zakażonych krętkiem *Borrelia burgdorferi*. Osoby prowadzące własną działalność rolniczą nie są objęte nadzorem higieny pracy w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy.

Ad. 4)

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem chemicznym w roku 2021 przeprowadzono ogółem 12 kontroli (skontrolowano 1 dystrybutora i 11 podmiotów stosujących substancje i/lub mieszaniny chemiczne). Wystawiono 1 decyzję dot. substancji/mieszanin chemicznych przez PSSE w Siedlcach.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- brak spisu stosowanych substancji/mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie - 2 przypadki;
- brak wymaganych/brak aktualnych kart charakterystyki dla stosowanych substancji/mieszanin chemicznych - 2 przypadki;
- aktualizacji oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na czynniki chemiczne - 2 przypadki.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021 r., poz. 24) m.in. Państwowa Inspekcja Sanitarna jest podmiotem obowiązany do zgłaszania przypadków podejrzenia lub stwierdzenia zatrucia chemicznym produktem biobójczym do odpowiednich ośrodków toksykologicznych odpowiedzialnych za kontrolę zatruc produktami biobójczymi. W 2021 r. takie sytuacje nie miały miejsca. Niemniej jednak podczas kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu i/lub stosujących produkty biobójcze zwracamy szczególną uwagę na prawidłowe oznakowanie produktów, aby w obrocie obecne były wyłącznie produkty w oryginalnych opakowaniach, prawidłowo oznakowane i posiadające pozwolenie na wprowadzenie do obrotu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorów narkotyków:

1. kategorii 2 (bezwodnik octowy, kwas fenyllooctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu i ich sole);
2. kategorii 3 (kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton, keton metylowo - etylowy i ich sole z wyjątkiem soli kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego)

obowiązków wynikających z:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
- rozporządzenia (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie prekursorów narkotykowych,
- rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi,
- rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/1011 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005

określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1277/2005.

W roku 2021 przeprowadzono 1 kontrolę podmiotu wprowadzającego do obrotu prekursor narkotyków, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ad. 5)

W 2021 roku na naszym terenie nie stwierdziliśmy stacjonarnych punktów handlu środkami zastępczymi. Nie odnotowano również innych form wprowadzania do obrotu tych środków.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badania pośmiertne są zobowiązane zgłaszać państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wszystkie przypadki podejrzeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, narkotykami, lekami jak i zgonów, których przyczyną mogło być albo było takie zatrucie. W 2021 r. ww. podmioty nie zgłosiły żadnych przypadków podejrzeń zatruc/zgonów tymi substancjami.

W związku ze stanem epidemii i rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, zaplanowane zadania statutowe w znacznym stopniu zostały zredukowane ze względu na zaangażowanie pracowników sekcji w działania związane z epidemią.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2021 rok z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu siedleckiego, w zakresie higieny dzieci i młodzieży ukierunkowana była na działania zmierzające do osiągnięcia pożądanych norm zdrowotnych, które umożliwiają zachowanie lub przywracanie optymalnych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2021 r. pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży obejmowali swoim nadzorem 69 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 17 placówek sezonowych (letniego wypoczynku dzieci i młodzieży). Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży ze względu na panującą pandemię SARS-CoV-2 na terenie powiatu nie był organizowany.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID- 19 w kraju, planowane kontrole zostały ograniczone do minimum. Ogółem w placówkach tych przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych. Były to w większości kontrole związane z interwencją, zaopiniowaniem placówki (wydano 1 opinię i 2 decyzje o warunkach bezpieczeństwa i higieny). Pracownicy byli oddelegowani do pracy w epidemiologii. W związku z panującą epidemią COVID-19 wydano ogółem 62 opinie o możliwości zawieszenia zajęć stacjonarnych w placówkach, w tym dla: 2 żłobków, 4 przedszkoli, 4 szkół podstawowych oraz 52 zespołów oświatowych.

Warunki techniczno-sanitarne:

Z roku na rok warunki techniczno-sanitarne zakładów nauczania i wychowania ulegają poprawie poprzez prowadzone remonty, wymianę starych, zniszczonych mebli (stolików i krzeseł) na nowe.

W 2021 r. w 2 placówkach przeprowadzono remonty generalne (Szkoła Podstawowa w Zbuczynie i Zespole Szkół Niepublicznych w Borkach Wyrkach) obejmujące: termomodernizację całego budynku z wykonaniem nowej elewacji, wymianę instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania z wymianą pieca centralnego ogrzewania.

Na koniec 2021 roku, podobnie jak w roku ubiegłym, nie odnotowano placówek o niedostatecznym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym.

Zakłady oświatowo- wychowawcze skontrolowane w 2021 r. zapewniały właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Wszystkie placówki na terenie powiatu są skanalizowane i posiadają instalację wodociągową, zapewniają bieżącą ciepłą wodę do mycia rąk przez cały rok szkolny. Urządzenia sanitarne są sprawne, studzienki kanalizacyjne właściwie zabezpieczone. Zaopatrzenie placówek nauczania i wychowania w środki czystości jest na ogół wystarczające.

W dalszym ciągu na terenie Powiatu Siedleckiego funkcjonują placówki, w których jest niedostateczna liczba urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby uczniów/przedszkolaków. Niemniej jednak obiekty te nie były w 2021 r. kontrolowane.

Meble edukacyjne:

Istotny wpływ na prawidłową postawę i zdrowie przedszkolaka/ucznia mają meble edukacyjne (stoliki i krzesła) dostosowane do zasad ergonomii.

W roku sprawozdawczym nie poddawano ocenie dostosowania mebli przedszkolnych/szkolnych do wzrostu dzieci/uczniów.

W klasach IV-VIII szkoły podstawowej najczęściej stosowany jest gabinetowy system nauczania, który powoduje występowanie trudności w dostosowaniu mebli do wzrostu uczniów, gdyż z tej samej sali korzystają uczniowie o różnym wieku i wzroście. Ponadto przy nauczaniu zintegrowanym w klasach I-III obserwuje się odchodzenie od tradycyjnego ustawienia stolików i krzeseł, co nie zawsze jest wskazane ze względu na zapewnienie dobrego oświetlenia naturalnego (rozmieszczenie stanowisk pracy uczniów i tablicy powinno zapewnić dobre oświetlenie naturalne z lewej strony).

Rozwój/zdrowie ucznia:

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest jego aktywność fizyczna. Wywiera ona hartujący wpływ na organizm, zwiększa ogólną wydolność psychofizyczną młodego człowieka. Dlatego nie bez znaczenia są warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Wszystkie placówki skontrolowane w 2021 r. zapewniały warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Pomimo posiadania sal gimnastycznych i boisk, ze względu na dużą liczbę oddziałów, zajęcia wychowania fizycznego w niektórych placówkach odbywają się również na korytarzach szkolnych.

W szkołach posiadających zaplecze bloku wychowania fizycznego, z działającymi natryskami, uczniowie po lekcjach kultury fizycznej sporadycznie korzystają z kąpieli. Funkcjonujące natryski wykorzystywane są zazwyczaj po dodatkowych, pozalekcyjnych zajęciach sportowych.

Szczególną uwagę zwracano również na kwestię zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówkach oraz obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Wypoczynek dzieci i młodzieży:

W ramach sprawowanego nadzoru nad letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży stwierdzono, że ze zorganizowanej formy wypoczynku w 2021 r. skorzystało 81 dzieci i młodzieży w 2 skontrolowanych turnusach (w roku 2020 w 7 skontrolowanych turnusach wypoczywało 181 dzieci i młodzieży).

Prowadzone kontrole bieżącego stanu sanitarnego placówek, nie wykazały zaniedbań w zakresie czystości i porządku, obiekty były prawidłowo przygotowane. Stan sanitarny w placówkach letniego wypoczynku był zadowalający, organizatorzy stworzyli prawidłowe warunki pobytu dzieci i młodzieży. Akcja letniego wypoczynku przebiegała sprawnie, bez większych zastrzeżeń. Nie odnotowano wypadków, urazów, zatruc pokarmowych i problemów z wszawicą.

Zwalczanie wszawicy:

Problem wszawicy na terenie działalności PSSE w Siedlcach występuje w dalszym ciągu, choć w mniejszym stopniu niż w latach poprzednich (w 2019 r. – 3 przypadki, w 2020 r. – 2 przypadki). W roku sprawozdawczym odnotowano 1 potwierdzony przypadek wszawicy wśród dzieci i młodzieży (w 1 przedszkolu). W wyniku podjętych działań dyrektora placówki, kadry pedagogicznej, personelu medycznego oraz pracowników inspekcji sanitarnej, którzy prowadzili kontrole również pod kątem profilaktyki i zwalczania wszawicy (przekazując materiały oświatowe - ulotka oraz stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego w tym zakresie) problem czystości głów był w miarę szybko likwidowany.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2021 rok z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

W myśl art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. (Dz.U. z 2021 r. poz.195 z późn. zm.) Państwowa Inspekcja Sanitarna w Siedlcach inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Zadania w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizowała w oparciu o wytyczne Komisji Europejskiej, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Ministerstwa Zdrowia. Praca na rzecz środowiska lokalnego skupia się w szczególności na szkoleniu edukatorów w programach proponowanych przez Inspekcję Sanitarną, doradztwie metodyczno-merytorycznym osobom będącym edukatorami, współorganizacji, bądź organizacji imprez, ściśle związanych z informacją i edukacją społeczeństwa w kontekście zdrowia.

W związku z rozprzestrzenianiem się SARS-CoV-2, zaplanowane zadania w znacznym stopniu zostały zredukowane do minimum ze względu na zaangażowanie pracowników Sekcji OZiPZ w działania związaną z pandemią.

Ważną i obszerną zadaniowo w działalności Sekcji jest profilaktyka antytytoniowa. Zgodnie z aktualnymi celami i strategiami w zdrowiu publicznym, w tym mocno akcentowanym dążeniem do naturalnej eradykacji nałogu tytoniowego, wdrażamy działania zapobiegające paleniu u najmłodszych. Realizacja programów profilaktyki antytytoniowej dla dzieci wpisuje się w te cele. W roku 2021 placówki oświatowo-wychowawcze realizowały dwa programy z zakresu profilaktyki a/tytoniowej: *Czyste Powietrze Wokół Nas* adresowany do dzieci 5-6 letnich oraz *Bieg po zdrowie* dla uczniów klas IV. szkół podstawowych. Programy realizowało 9 placówek szkolnych i przedszkolnych, przeedukowano łącznie 224 uczniów oraz ich rodziców, którzy w każdym z programów są również adresatami działań.

Elementem profilaktyki antytytoniowej jest także monitoring stosowania zapisów ustawy antytytoniowej, prowadzony przez wszystkie sekcje nadzoru PSSE w Siedlcach. Pracownicy w trakcie kontroli obiektów sprawdzają prawidłowość stosowania zapisów ustawy antytytoniowej oraz tam, gdzie zachodzi taka potrzeba, informują o konieczności eksponowania „podwójnych” znaków zakazu palenia, z e-papierosem. W 2021 roku te czynności były wykonywane podczas 110 kontroli. Nie zgłoszono zastrzeżeń w tym zakresie.

Duży nacisk kładzie się na realizację programu profilaktyki otyłości wśród dzieci i młodzieży pod nazwą *Trzymaj Formę*. Elementy tego programu - edukacja konsumencka, czytanie etykiet i nauka zdrowego odżywiania są podwaliną pod przyszłe zachowania prozdrowotne dzieci jako dorosłych ludzi. Potrzeba przekazywania wiedzy w tym zakresie wynika ze zwiększającej się liczby dzieci z nadwagą i otyłością. W 5 placówkach eksponowano wystawy promujące zdrowy styl życia, pt: *Sprzymierzeńcy szczupłej sylwetki, Jedz zdrowo i czuj się fajowo, Aktywność fizyczna, Przecukrzeni*. W związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 bieżąca XV. edycja ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!” nie przebiegała w całości zgodnie z założeniami ze względu na nauczanie zdalne.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na wiedzę, niezbędną w edukacji w zakresie profilaktyki tzw. „dopalaczy”, w 2021 r. Sekcja OZiPZ prowadziła dystrybucję materiałów edukacyjnych w postaci ulotek i plakatów, jako wsparcie dla osób przekazujących wiedzę w tym zakresie w placówkach oświatowo-wychowawczych i placówkach wypoczynku letniego i zimowego (skorzystało 2 placówki).

Realizacja Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS była prowadzona poprzez zamieszczenie informacji na stronie www PSSE w Siedlcach dot. *Tygodnia Testowania AIDS* oraz *Światowego Dnia AIDS* – opracowano własny baner informacyjny oraz zamieszczono materiały edukacyjne pochodzące z Krajowego Centrum ds. AIDS. Została także zamieszczona na stronie www informacja o kampanii „Czy wiesz, że..” promującej rzetelny przekaz obalający mity związane z zagadnieniami HIV/AIDS.

Zwiększa się liczba odbiorców wystaw opracowywanych i wykonywanych w PSSE– obecnie w powiecie siedleckim mamy 16 instytucji współpracujących, które posiadają możliwości ekspozycyjne. Są to placówki służby zdrowia, oświatowo-wychowawcze, inne placówki użyteczności publicznej, zainteresowane profilaktyką i promocją zdrowia (w 2021 r. wystawy eksponowane były w 6 placówkach, w tym: w 4 placówkach podmiotów leczniczych i 2 placówkach oświatowo – wychowawczych). Tematyka ekspozycji dotyczyła różnych

aspektów zdrowotnych m. in. szczepień ochronnych, cukrzycy, profilaktyki chorób odkleszczowych, odytoniowych i chorób zakaźnych. W chwili obecnej dysponujemy 59 tytułami o różnej tematyce i 95 egzemplarzami do wypożyczenia.

Ważnym aspektem współpracy Sekcji OZiPZ z placówkami oświatowo-wychowawczymi jest monitoring programów edukacyjnych w wizytowanych szkołach, podlegających nadzorowi PSSE w Siedlcach. Polega on na kontaktach bezpośrednich z dyrektorami i edukatorami w placówkach. Na bieżąco omawia się przebieg realizacji programów, jak również potrzeby placówek w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, różnicując te potrzeby indywidualnie. W 2021 roku pracownicy Sekcji OZiPZ dokonali w placówce oświatowej 1 ocenę realizacji programu edukacyjnego pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas”, proponowanego przez Inspekcję Sanitarną oraz przeprowadzili diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych w 1 placówce wypoczynku letniego i w 4 placówkach podmiotów leczniczych.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2021 rok z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2021 r. realizował zadania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikające z:

- ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2021 r., poz. 195 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm. oraz następnie poz. 2373),
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 z późn. zm. oraz następnie Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065 z późn. zm.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2021 r. w ramach zadań, realizowanych przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, a wynikających z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm. oraz następnie poz. 2373 – zwanej dalej ustawą OOS) w postępowaniu dotyczącym strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wydał:

- 12 opinii sanitarnych określających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- 9 opinii sanitarnych, dotyczących zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- 1 pismo uzgadniające odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wszystkie projekty dokumentów planistycznych objętych strategiczną oceną oddziaływania na środowisko analizowane w 2021 roku w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, opierały się

na zapisach wskazanych w rozdziale 1 działu IV ustawy OOS i były zgodne z zapisami niniejszej ustawy.

Dokonując oceny informacji zawartych w prognozach oddziaływania na środowisko, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, szczególną uwagę zwracał m.in. na:

- przeznaczenie analizowanego terenu oraz wskazanie linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu i różnych funkcjach lub różnych zasadach użytkowania,
- ocenę środowiska zamieszkania ludzi i wpływ założeń planistycznych na ich warunki życia,
- ocenę wpływu terenów, na których dopuszcza się realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko względem terenów chronionych, ze wskazaniem, jakie zabezpieczenia zostaną wprowadzone w celu zachowania uciążliwości na analizowanych obszarach inwestycyjnych,
- analizę potencjalnych zmian stanu środowiska i zdrowia ludzi po wprowadzeniu planu,
- definicję usług uciążliwych uszczegóławiając zakres inwestycji możliwych do prowadzenia na analizowanych terenach,
- wskazanie sposobów ochrony akustycznej terenów o różnym przeznaczeniu i różnych funkcjach,
- ocenę sposobu zaopatrzenia obszarów w wodę oraz sposobu odprowadzenia ścieków bytowych, przemysłowych i deszczowych.

W 2021 roku w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego dokonano zaopiniowania następujących rodzajów dokumentów planistycznych: planów zagospodarowania przestrzennego terenów obejmujących obszary miasta, gminy, części obrębów wybranych miejscowości oraz wyznaczonych kilku działek ewidencyjnych.

Opiniowane w 2021 roku dokumenty planistyczne podlegające procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymienione w art. 46 ustawy OOS były mocno zróżnicowane, tematyka i zakres w nich zawarty dotyczył różnych aspektów związanych z kierunkiem rozwoju terenów oraz warunkami życia ludzi zamieszkujących na danym obszarze. Zauważalne jest prowadzenie procedur planistycznych tylko dla kilku działek ewidencyjnych.

Wśród analizowanej w roku 2021 dokumentacji, będącej przedmiotem opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, można stwierdzić, że większość z nich zawierała ustalenia w zakresie ochrony środowiska, odnosząc się w sposób szczególny do wskazania aspektów mających na celu ochronę przed uciążliwościami tj. zanieczyszczeniami oraz hałasem terenów zabudowy chronionej. Analizowane zapisy planów w powyższych zakresach przedstawiały konkretne rozwiązania, które w ocenie autorów dokumentacji planistycznych pozwolą na zabezpieczenie terenów mieszkaniowych przed ewentualnymi uciążliwościami, będącymi efektami funkcjonowania w sąsiedztwie terenów usługowych bądź produkcyjnych. Wszystkie uwarunkowania i obostrzenia przedstawione w opiniowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opierały się i były zgodne z zapisami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach w opiniowanych w 2021 roku dokumentacjach planistycznych autorzy przedstawiali rozwiązania, które pozwolą na właściwą i skuteczną ochronę terenów, biorąc pod uwagę ich przeznaczenie oraz funkcję.

Analizowane w 2021 roku miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w działkach dotyczących zaopatrzenia omawianych terenów w dostęp do wody pitnej oraz sposobu odprowadzenia ścieków do publicznej sieci kanalizacyjnej, zawierały konkretne zapisy wskazujące na realizację

niniejszych wymagań. W przedkładanych dokumentacjach zawarte były zapisy, w których wskazywano, że każdy obiekt musi zostać podłączony do publicznej sieci wodociągowej oraz publicznej sieci kanalizacji sanitarnej. Jednakże w gminach, w których wykonanie niniejszych sieci jest aktualnie planowane, a ich realizacja ma nastąpić w najbliższym czasie, wskazano, że do czasu powstania infrastruktury można korzystać z własnych ujęć wodnych i zbiorników na nieczystości ciekłe, pod warunkiem natychmiastowego podłączenia się do infrastruktury publicznej w momencie jej dopuszczenia do użytkowania. Poprzez postawienie takich warunków, gmina jest zobligowana do budowy nowych systemów sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, albo rozbudowy istniejących sieci, obejmując w ten sposób swym zasięgiem większe obszary gminne oraz zapewniając właściwe warunki sanitarne dla wszystkich mieszkańców gminy.

Natomiast wymagania w przedkładanych do zaopiniowania miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w kwestii dotyczącej zasad racjonalnej gospodarki odpadami są bardzo ubogie i sprowadzają się jedynie do zapisu, że „powstałe w gospodarstwach domowych odpady należy segregować zgodnie z obowiązującym regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie”. Jest to sytuacja niezmienna od kilku lat, nie zauważono żadnej poprawy, ani też proponowanych działań mających na celu uporządkowanie problemu, jakim jest racjonalna gospodarka odpadami.

Możliwość prowadzenia inwestycji mogących mieć zauważalny wpływ na środowisko, wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów w *sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839) jest nakreślana w każdym z dokumentów planistycznych. Zamiary autorów sprowadzają się do następujących wariantów:

- wyodrębnienie wybranych terenów przeznaczonych konkretnie pod lokalizację ww. przedsięwzięć, szczególnie przeznaczonych bezpośrednio pod realizację dużych ferm zwierzęcych czy innych dużych zakładów produkcyjnych,
- całkowity zakaz lokalizacji tego typu przedsięwzięć,
- możliwość realizacji przedsięwzięć mogących zarówno potencjalnie, jak i znacząco oddziaływać na środowisko, przy spełnieniu warunku, aby uciążliwości generowane przez prowadzoną działalność zamykały się w granicach działek należących do Inwestora.

Zapisy w zakresie zasad ochrony środowiska na terenach rolniczych zazwyczaj odnoszą się do ograniczeń wynikających z maksymalnej liczby zwierząt utrzymywanych na terenie fermi zwierzęcej, możliwości rozbudowy istniejących ferm z zakazem budowy nowych ferm zwierzęcych czy też z zakazem realizacji przedsięwzięć polegających na produkcji zwierzęcej z dopuszczeniem czynności związanych z uprawą terenów rolnych. Jednakże w przeważającej ilości powstających planów miejscowych tereny rolnicze dzielone są na tereny upraw rolnych, tereny produkcji zwierzęcej i innych. Taki podział pozwala dokładnie sprecyzować typ działalności prowadzonej na danym terenie.

Należy zaznaczyć, że opiniowane dokumenty w stopniu minimalnym określały wymagania wynikające z potrzeb osób niepełnosprawnych określonych w przepisach odrębnych (zabudowa usługowa bez barier architektonicznych).

Z ustawą o informacji o środowisku związane jest również postępowanie w sprawie procedury ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W postępowaniu tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:

- 39 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 16 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym 1 opinię negatywną,
- 32 pisma wyrażające stanowisko,
- 12 pism informacyjnych,
- 2 pisma o przekazaniu sprawy do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami innym organom.

Na etapie zapytania o zakres raportu analizowane przedsięwzięcia obejmowały budowę, przebudowę lub rozbudowę:

- zakładu produkcyjnego,
- zakładu drobiarskiego,
- pieczarkarni wielokomorowej,
- zakładu mięsnego,
- linii do demontażu kabli,
- rekultywacji kwatery składowiska odpadów,
- zmiany systemu opalania w istniejącej wytwórni mas bitumicznych,
- szesnastu farm fotowoltaicznych,
- układu drogowego przy A2,
- czterech dróg powiatowych,
- dwóch dróg wojewódzkich,
- dwóch dróg gminnych,
- dwóch ulic,
- modułowej, samoobsługowej stacji paliw,
- hal magazynowo – chłodniczych,
- hali magazynowej z zapleczem socjalno – biurowym i infrastrukturą techniczną,
- dwóch zespołów magazynowo – usługowo – produkcyjnych wraz z przestrzeniami socjalno – administracyjnymi,
- budynku inwentarskiego (obory),
- modernizacji obory,
- chowie bydła,
- budynku tuczarni dla trzody chlewnej,
- trzech zmian użytków rolnych na zabudowane,
- biogazowni rolniczej,
- zbiornika retencyjnego ścieków na ścieki surowe i budowy zbiornika tlenowej stabilizacji osadów na terenie oczyszczalni,
- trzech oczyszczalni ścieków komunalnych,
- czterech sieci kanalizacji sanitarnych,
- urządzenia do poboru wód podziemnych,
- stacji uzdatniania wody,
- rezerwowej studni głębinowej,
- studni rezerwowej przy SUW.

Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach analizowane przedsięwzięcia obejmowały budowę, przebudowę lub rozbudowę:

- ferm drobiu (brojlerów kurzych),
- ferm drobiu (brojlerów indyckich),
- fermy drobiu (odchów stada rodzicielskiego),
- fermy drobiu (odchowalni indyków),
- obór,
- dwóch zakładów produkujących podłóże do pieczarek,
- zakładu odzysku odpadów budowlanych,
- stacji demontażu pojazdów,
- pieczarkarni wielokomorowej,
- farmy fotowoltaicznej,
- drogi krajowej,
- biogazowni rolniczej.

Dokonując porównania ilości postępowań prowadzonych w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko przeważającą liczbę stanowiły przedsięwzięcia zaliczane do § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie *przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, tj. określone, jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród tej kategorii przedsięwzięć zaobserwowano dominację inwestycji związanych z budową systemów fotowoltaicznych.

Zauważalnie też nastąpił wzrost przedsięwzięć związanych z infrastrukturą drogową. Pozostałe przedsięwzięcia były zróżnicowane oraz obejmowały szeroki zakres możliwych do realizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie wpływać na jakość środowiska.

Wśród przedsięwzięć zaliczanych do § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie *przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, podobnie jak w latach ubiegłych dominowały inwestycje polegające na chowie zwierząt. Jednakże w grupie ferm zwierzęcych większość stanowiły gospodarstwa zajmujące się chowem brojlerów kurzych, w których skład wchodziły duże fermy drobiu obejmujące od kilku do kilkunastu obiektów inwentarskich połączonych ze sobą technologicznie.

Należy również zauważyć wyraźne zainteresowanie realizacją inwestycji związanych z zagospodarowaniem powstających na terenie powiatu odpadów. Działania te zmierzają do ponownego wykorzystania odpadów i obejmują:

- produkcję podłóża do uprawy pieczarek z wykorzystaniem podmiotu kurzego,
- budowę biogazowni rolniczej,
- odzysk odpadów budowlanych,
- demontaż pojazdów.

Wśród analizowanych w 2021 r. przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego postępowań środowiskowych występowały takie, które zlokalizowane były na terenach objętych zapisami miejscowych planów oraz takie, które nie posiadały aktualnych dokumentów planistycznych, a ich postępowanie toczyło się w oparciu o zapisy art. 72 ust. 1 pkt 3 ustawy OÖŚ, tj. przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy.

W postępowaniach, w których rozpatrywany obszar posiadał uchwalony plan miejscowy, organ Inspekcji Sanitarnej analizował jego zapisy, stwierdzając w ten sposób ewentualną możliwość realizacji danej inwestycji na proponowanym przez Wnioskodawcę terenie. W większości przypadków zaplanowane przeznaczenie obszaru było zgodne z założeniami planu i spełniało obostrzenia, które były zawarte w treści analizowanego planu.

Na obszarze powiatu siedleckiego przeważająca liczba gmin posiada już miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Plany te w większości przypadków wyznaczają konkretne obszary przeznaczone pod dany typ działalności. Zauważalna jest tendencja do wyznaczania obszarów przeznaczonych pod produkcję zwierzęcą czy produkcyjną. Dzięki takiemu postępowaniu gmina w sposób dokładny określa miejsce lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych dla środowiska, w tym życia i zdrowia ludzi, zapewniając w ten sposób skuteczną ochronę terenów mieszkaniowych. W związku z powyższym lokalizacja przedsięwzięcia oddziałującego na środowisko na terenach objętych zapisami planu jest przemyślana oraz oczywista.

Odwrotną sytuację można zaobserwować w gminach, które nie posiadają dokumentacji planistycznych. Inwestycje uciążliwe lokalizowane są w bliskich odległościach od pojedynczej zabudowy chronionej czy też zwartej zabudowy mieszkaniowej, z uwagi na łatwiejszy dostęp planowanej inwestycji do mediów tj. prądu, wody i kanalizacji. Takie inwestycje najczęściej są powodem powstawania konfliktów społecznych, a zajęcie stanowiska przez organ Inspekcji Sanitarnej jest bardzo utrudnione i problematyczne.

Przedkładane w procedurze postępowań środowiskowych dokumentacje, w każdym z przypadków zawierały obliczenia dotyczące analizy oddziaływania na środowisko wywołanych poprzez hałas, emisję substancji szkodliwych oraz procesy odorotwórcze (złownone) itp.

Każda z przeprowadzanych analiz wykazywała, że planowane do realizacji przedsięwzięcie nie wpłynie szkodliwie na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi oraz nie spowoduje pogorszenia się aktualnego stanu środowiska. Powyższe stwierdzenia wynikały z faktu, że opracowania graficzne otrzymanych wyników wskazywały na dotrzymanie uciążliwości związanej z funkcjonowaniem przedsięwzięcia na terenach należących do Wnioskodawcy, a otrzymane wartości poziomu zanieczyszczeń czy hałasu były zgodne z wartościami normatywnymi zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. W związku z powyższym autorzy opracowań nie przewidywali rozwiązań technicznych pozwalających na zachowanie uciążliwości na terenie inwestycji i uważali je za zbędne. Jednakże w większości przypadków Wnioskodawcy decydowali się na wprowadzenie zabezpieczeń organizacyjnych, pozwalających na ograniczenie ewentualnej uciążliwości i zachowania jej na działce, będącej przedmiotem postępowania. W przypadku postępowań środowiskowych prowadzących do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych ferm zwierzęcych proponowano następujące rozwiązania:

- zastosowanie pasa zieleni izolacyjnej,
- wprowadzenie na terenie fermy podziału na strefę czystą i brudną,
- zrezygnowanie z magazynowania obornika na terenie fermy oraz wywożenie go bezpośrednio po zakończeniu cyklu (najczęściej do zakładów produkujących podłoże pod uprawę pieczarek),
- zastosowanie dodatków do pasz i ściółki, które mają za zadanie ograniczenie emisji amoniaku,
- zapewnienie na terenie fermy waniek i mat dezynfekcyjnych,
- magazynowanie sztuk padłych zwierząt w chłodzonym konfiskatorze, do czasu ich odbioru przez wyspecjalizowaną jednostkę zewnętrzną.

Z obserwacji wpływającej do organu dokumentacji można wywnioskować, że autorzy raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko podchodzą do obowiązku oceny możliwości wystąpienia konfliktu społecznego związanego z realizacją inwestycji w sposób powierzchowny oraz mało wnikliwy. W każdym z przypadków analiza konfliktów społecznych opierała się głównie na stwierdzeniu, że jeżeli przedstawiona w raporcie analiza uciążliwości nie wykazała negatywnego wpływu na tereny sąsiednie, to konflikty oraz sprzeciwy ludności nie powinny się pojawić. A jeśli do nich dojdzie, będzie to skutek zazdrości sąsiedzkiej oraz sposobu na eliminację konkurencji itp. Tak przeprowadzana analiza konfliktów społecznych doprowadza do sytuacji, w których okoliczna ludność oraz bezpośrednie sąsiedztwo analizowanej inwestycji odczuwa, iż są pomijani w postępowaniu administracyjnym i nikt nie liczy się z ich zdaniem oraz opinią. Dowodem na powyższe stwierdzenie są pisma osób wyrażających sprzeciwy wobec lokalizacji planowanych przedsięwzięć w sąsiedztwie ich domów mieszkalnych.

Największą grupę przedsięwzięć wywołujących negatywne reakcje społeczeństwa stanowiły fermy zwierzęce. Głównymi poruszonymi problemami przedstawianymi w przesyłanych do organu protestach były wątpliwości związane z:

- pogorszeniem warunków życia oraz obniżeniem wartości inwestycyjnej działek w danej miejscowości.
- powstawaniem odorów oraz zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- sposobem zbycia powstającego w trakcie funkcjonowania gospodarstwa pomiotu,
- ograniczeniami dostępności mediów tj. wody i prądu dla innych użytkowników,
- uciążliwością związaną ze zwiększonym ruchem komunikacyjnym tj. transportem zwierząt, pomiotu, paszy itp.

Organ Inspekcji Sanitarnej w przypadku wystąpienia w trakcie prowadzonego postępowania protestów mieszkańców, za każdym razem zwraca się z prośbą do autora raportu, za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie, o odniesienie się do uwag podnoszonych przez skarżących oraz z zapytaniem, czy z uwagi na wystąpienie konfliktów społecznych odbyło się, bądź jest planowane spotkanie z lokalną społecznością w celu załagodzenia powstałego konfliktu. W większości przypadków odpowiedzią na powyższe jest analiza i komentarz do wniesionych przez protestujących uwag, natomiast o sposobach załagodzenia konfliktu, jakim mogą być rozmowy oraz spotkania z lokalną społecznością organ Inspekcji Sanitarnej jest informowany w sporadycznych przypadkach.

Komórka sprawowała również zapobiegawczy nadzór sanitarny wynikający z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w związku z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane, nad warunkami:

- higieny środowiska pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- sanitarno – higienicznymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne oraz inne obiekty budowlane użyteczności publicznej,

przy wydawaniu opinii na etapie uzgodnień projektów budowlanych w/w przedsięwzięć, na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych, oględzin obiektów, w których

rozpoczynano działalność gospodarczą, a także na etapie udzielania odstępstw od warunków technicznych i BHP.

- W grupie dotyczącej uzgodnień projektów budowlanych, koncepcji i technologii pomieszczeń Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:
 - 2 opinie sanitarne,
 - 1 pismo wyrażające stanowisko.

W roku 2021 w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego dokonywano uzgodnień dokumentacji projektowych w następujących branżach: architektura oraz technologia. Uzgadniana dokumentacja projektowa dotyczyła:

- obiektów gastronomicznych,
- zakładu produkcyjnego do wypału kawy naturalnej oraz kawy z korzenia mniszka lekarskiego.

Komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przy opiniowaniu dokumentacji projektowej dokonywała analizy pod kątem potrzeby uzyskania odstępstw od warunków technicznych dla rozpatrywanego obiektu. Podczas analizowania przedłożonych projektów organ Inspekcji Sanitarnej zwracał się z prośbą o uszczegółowienie informacji mogących mieć wpływ na konieczność uzyskania niniejszej decyzji. Zapytania te dotyczyły głównie rodzaju czynności wykonywanych na danym stanowisku pracy, czasu pracy na danym stanowisku oraz ilości osób przebywających w analizowanym pomieszczeniu, ze wskazaniem przeznaczenia pomieszczenia i jego cech charakterystycznych tj. wysokości oraz dostępu do światła naturalnego.

W zależności od charakteru obiektu organ Inspekcji Sanitarnej zwracał szczególną uwagę m.in. na następujące zagadnienia:

- obiekty gastronomiczne i produkcyjne:
 - zapewnienia rozdziału dróg czystych od brudnych,
 - właściwej organizacji stanowisk pracy,
 - sposobu wentylowania pomieszczeń, ze szczególnym zwróceniem uwagi na odprowadzenie powietrza zużytego z nad powierzchni grzewczych oraz zmywalni poprzez niezależne układy wentylacyjne z pominięciem odzysku ciepła,
 - zapewnienia odpowiedniego zaplecza socjalno – sanitarnego dla pracowników obiektu.
- Ponadto organ Inspekcji Sanitarnej podczas uzgadniania dokumentacji zwracał uwagę na:
 - sposób zabezpieczenia instalacji wody bytowej i hydrantowej (zawory zwrotne antyskażeniowe),
 - lokalizację poszczególnych elementów instalacji wentylacji mechanicznej tj. czerpni i wyrzutni,
 - zapewnienie właściwego wyposażenia obiektu, w przypadku wskazania, że przedmiotowy obiekt będzie dostępny dla osób niepełnosprawnych,
 - lokalizację elementów zagospodarowania terenu (zbiornika na ścieki, separatorów oraz miejsc do magazynowania odpadów) w stosunku do obiektu budowlanego, granic działki itp.
- Na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:
 - 7 opinii sanitarnych o obiektach przekazywanych do użytkowania, w tym:
 - 1 opinię sanitarną, w których stwierdzono wykonanie obiektu niezgodnie z projektem budowlanym,
 - 3 opinie sanitarne z uwagami,

- 8 pism wyrażających stanowisko, opracowanych na podstawie udostępnionej dokumentacji,
- 5 pism informacyjnych,
- 1 pismo dot. wycofania wniosku przez Inwestora,
- 4 decyzje umorzenia, kiedy nie było umocowań prawnych do zajęcia przez organ Inspekcji Sanitarnej stanowiska w sprawie.

W roku 2021 organ Inspekcji Sanitarnej dokonał oględzin następujących obiektów budowlanych:

- piekarni,
- domu pogrzebowego,
- dwóch przedszkoli,
- szkoły podstawowej z salą sportową,
- stacji uzdatniania wody.

Spośród wszystkich inwestycji ubiegających się w roku 2021 o uzyskanie decyzji o dopuszczeniu obiektu do użytkowania, zauważalny był wzrost obiektów o funkcji usługowej i handlowej. Natomiast liczba nowo otwieranych lub rozbudowanych placówek oświatowych była taka sama, jak w zeszłym roku, tj. zakończono budowę 5 takich obiektów, w tym:

- 3 poddano oględzinom (2 budynki przeznaczone na przedszkole oraz 1 budynek szkoły rozbudowany o część dydaktyczną i salę sportową),
- 1 oceniono na podstawie udostępnionych dokumentów (rozbudowa szkoły),
- w stosunku do 1 nie wniesiono uwag (rozbudowa szkoły).

Organ Inspekcji Sanitarnej w 1 przypadku wydał opinię sanitarną, w której wyraził sprzeciw wobec dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego, głównie z powodu wykonania inwestycji niezgodnie z przedłożoną oraz zatwierdzoną dokumentacją projektową. Inwestor po otrzymaniu opinii negatywnej dokonał zmian polegających na reorganizacji pomieszczeń doprowadzając budynek do rozkładu technologicznego pomieszczeń zgodnego z projektem budowlanym, a także dokonał zmian w dokumentacji projektowej, które po uzgodnieniach z autorem projektu uznawane były za zmiany o charakterze nieistotnym w stosunku do zatwierdzonego projektu budowlanego. Po ponownym zgłoszeniu zakończenia budowy obiektu, organ Inspekcji Sanitarnej po raz kolejny prowadził postępowanie administracyjne, dokonując również oględzin obiektu. Po stwierdzeniu wykonania obiektu zgodnie z dokumentacją projektową, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach zakończył czynności, wydając stosowną, pozytywną opinię sanitarną.

W trzech postępowaniach organ Inspekcji Sanitarnej wydał opinie stwierdzające zgodność realizacji kontrolnych obiektów z zatwierdzoną dokumentacją budowlaną z uwagami. Uwagi dotyczyły np. wyposażenia pomieszczeń w niezbędne urządzenia (np. w zlew, umywalkę, drzwi), dla których wyprowadzone zostały odpowiednie podejścia poszczególnych instalacji. W jednym przypadku uwaga dotyczyła błędnie przyjętej maksymalnej liczby dzieci w obiekcie przedszkolnym. W przedmiotowym postępowaniu organ Inspekcji Sanitarnej wyraźnie wskazał, że bezpieczne i higieniczne warunki przebywania dzieci w obiekcie będą spełnione dla mniejszej liczby dzieci.

Z uwagi na ograniczenia wynikające ze stanu pandemii, w trakcie trwania IV fali, tj. pod koniec 2021 roku, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach podejmował sprawy, dokonując analizy udostępnionych do wglądu dokumentów, przedłożonych wraz z zawiadomieniem o zakończeniu budowy, tj. dokumentacji projektowanej oraz niezbędnych protokołów badań

i sprawdzeń. Swoje stanowisko przedstawiał w formie pisma z uwagami dotyczącymi dopuszczenia do użytkowania danego obiektu.

W zdecydowanej większości oceniane w roku 2021 przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego budynki zaopatrywane były w wodę z wodociągów publicznych. W każdym z obiektów okazywano aktualne sprawozdania z badań jakości wody w zakresie mikrobiologicznym. W pozostałych obiektach, dla których źródłem zaopatrzenia w wodę było własne ujęcie wodne, jakość wody została potwierdzona poprzez okazanie rozszerzonego sprawozdania zawierającego analizę parametrów fizykochemicznych.

Na terenie powiatu siedleckiego jeszcze nie wszystkie obiekty mają możliwość podłączenia się do publicznej sieci kanalizacyjnej, w związku z powyższym stosowane są rozwiązania polegające na odprowadzaniu ścieków do bezodpływowych zbiorników na ścieki.

W wyniku przeprowadzonych w 2021 roku kontroli obiektów można stwierdzić, że coraz więcej Inwestorów decyduje się na zastosowanie w swoich obiektach wentylacji mechanicznej. W odbieranych przez organ Inspekcji Sanitarnej obiektach stosowana była głównie wentylacja mechaniczna realizowana poprzez centrale wentylacyjne z odzyskiem ciepła, ale również wentylatory kanałowe bądź dachowe. Podczas analizowania projektów wentylacji mechanicznej dało się zauważyć, że projektanci zwracają szczególną uwagę na zapewnienie właściwej jakości powietrza w pomieszczeniach poprzez dokonanie podziału instalacji wentylacyjnej na szereg układów wentylacyjnych łączących pomieszczenia o podobnej klasie czystości i wymaganiach jakościowych powietrza wewnętrznego. Zauważono również, że w coraz większej ilości obiektów zwraca się szczególną uwagę na zapewnienie w pomieszczeniach powietrza nawiewanego o właściwych parametrach użytkowych poprzez wentylację mechaniczną, rezygnując z zapewnienia nawiewu powietrza świeżego poprzez (jak to miało miejsce do tej pory) zastosowanie nawiewników okiennych, które mają ograniczoną wielkość przepływu oraz nawiewają zimne powietrze do pomieszczeń bezpośrednio z zewnątrz obiektu.

Spośród postępowań prowadzonych w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2021 roku, każda z przedkładanych dokumentacji budowlanych była uzgodniona pod względem wymagań sanitarno – higienicznych. W większości przypadków dokumentacja oceniania była przez indywidualnych rzeczoznawców, mały odsetek stanowiły uzgodnienia dokonane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach. Z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju część spraw dotyczących zakończenia procesu inwestycyjnego została zakończona milczącą zgodą.

Z komentarzem [JZ1]:

Postępowania wymagające przeprowadzenia wizji w terenie (tj. głównie odbiory budynków) zostały ograniczone do obiektów o szczególnej funkcji użytkowej, np. budynków oświatowych, budynków leczniczych, czy też takich, w których przewidywano większą liczbę pracowników, tj. których Inwestorem byli mali i średni przedsiębiorcy.

W roku 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach nie wydawał opinii dla potrzeb innych organów.

Pracownicy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uczestniczyli również w procesie budowlanym na etapie budowy, w związku z czym przeprowadzili jedną kontrolę zgłoszonego obiektu, tj. budowy przedszkola. W dokumentacji opracowanej w trakcie prowadzonego postępowania wskazane zostały nieprawidłowości, których usunięcie zalecono przed zakończeniem budowy.

Podsumowując omawiane powyżej zagadnienia dotyczące zadań komórki Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach można stwierdzić, że rok 2021 był dla terenu powiatu siedleckiego rozwojowy. Pomimo trwającej epidemii

powstało wiele nowych oraz różnorodnych obiektów, a wiele istniejących zakładów uległo rozbudowie bądź modernizacji. Liczba wpływających spraw administracyjnych nie odbiegała w sposób istotny od sytuacji w latach poprzednich. Z wpływających do organu dokumentów wynika również, że planowane jest powstanie w najbliższych latach wielu nowych obiektów usługowych, handlowych czy produkcyjnych oraz niezmiennie – dużych ferm specjalizujących się produkcją zwierzęcą. Przekładane do organu dokumentacje w większości opracowywane są w sposób skrupulatny i szeroki, analizując w ten sposób wszystkie aspekty mające wpływ na ochronę środowiska, w tym na zdrowie i życie ludzi. W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach stan sanitarny na terenie powiatu siedleckiego utrzymuje się od kilku lat na tym samym poziomie i można uznać go, jako dobry.

Zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń wywołanych wirusem SARS COV-2

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS COV-2 i obowiązkiem przestrzegania przepisów wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w 2021 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach, samodzielnie oraz przy udziale funkcjonariuszy Policji, tj. Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach, Komisariatu Policji w Mordach, Komisariatu Policji w Mokobodach, Komisariatu Policji w Skórcu, przeprowadzili 313 kontroli na terenie powiatu siedleckiego.

Kontrole prowadzono w obiektach handlowych, placówkach oświatowych, zakładach fryzjerskich, zakładach kosmetycznych, stacjach paliw, obiektach produkcyjnych i usługowych, w miejscach organizacji imprez okolicznościowych, restauracjach, hotelach i miejscach noclegowych, muzeum oraz w obiekcie sakralnym.

W 84 przypadkach pouczono przedsiębiorców oraz osoby odpowiedzialne. Pouczenia związane były z :

- brakiem instrukcji mycia i dezynfekcji rąk, zakładania i zdejmowania rękawic i osłon ust i nosa;
- brakiem umieszczenia w różnych częściach obiektu w widocznych miejscach informacji, że rekomenduje się zachowanie bezpiecznej odległości od rozmówcy (minimum 1,5 m) oraz częste mycie rąk;
- brakiem zapewnionych pracownikom, gościom oraz innym osobom z zewnątrz środków do dezynfekcji rąk (rekomendowane umieszczenie dozowników z płynem do dezynfekcji rąk przy wejściu do obiektu, dla gości odbierających zamówiony posiłek, przy wyjściu z toalet, w pomieszczeniach socjalnych itp.);
- posiadaniem nieodpowiednich, pod względem składu, produktów do dezynfekcji rąk i powierzchni;
- używaniem suszarek nadmuchowych do rąk (rekomendowane użycie papieru do osuszania rąk);
- nie umieszczeniem przed wejściem do obiektu, w widocznym miejscu, informacji dotyczącej konieczności dezynfekcji rąk przy każdorazowym wejściu do obiektu;

- brakiem osłon ust i nosa u osób przebywających w obiekcie;
- brakiem umieszczenia przed wejściem do obiektów i placówek informacji o limicie osób mogących przebywać w obiekcie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach
Joanna Like